

TRIMITAS

ŠAULIŲ ŽYGLIAI

9771392475004

1,99 €

svarbios pamokos

Ukraina patyrė, ką reiškia mokytis priešui jau trypiant jos žemę. Mes galime ir privalome mokytis jau dabar. Išmokime svarbias pamokas ir būkime pasiruošę dienai X.

Pilietinio pasipriešinimo pamokos

- Išmokssite tvarstyti žaizdas, naudoti turniketą, mobilizuoti galūnes, naudoti neštuvus.
- Išmokssite įžiebtį ugnį skeltuvu, kitomis priemonėmis. Pagaminti apkasų žvakę.
- Išmokssite elgesio taisyklių evakuojantis ir kaip parengti evakuacijos planą.
- Išmokssite pinti maskuojamąjį tinklą.

Atsparumo hibridinėms grėsmėms pamokos

- Išmokssite skirti hibridines grėsmes pagal veikėjus, jų tikslus ir naudojamus įrankius.
- Sužinosite informacinių, kibernetinių ir energetinių grėsmių atpažinimo ir užkardymo būdus.
- Suprasite, kaip identifikuoti užsienio žvalgybos tarnybų keliamas grėsmes.
- Gebėsite atpažinti propagandą, dezinformaciją ir melagienas.
- Sužinosite galimus atsako į hibridines atakas scenarijus.

2025 M. NR. 7 (1399)
TIRAŽAS 1000 EGZ.

© „TRIMITAS“, 2025
LEIDINIO INDEKSAS 5291.
ISSN 1392-4753

LIETUVOS ŠAULIŲ ŽURNALAS

TRIMITAS

ŠIAME NUMERYJE:

2	LŠS – 106 / LINA KASPARAITĖ-BALAIŠĖ
120 gimtadienio kilometrų ir išskirtinis „tortas“	14	LŠS NORVEGIJOJE / VALDAS KILPYS
Nikolajus Juozeliūnas: rašome Norvegijos šaulių istoriją
6	JAUNIEJI ŠAULIAI / VALDAS KILPYS
IV pakopos be pralieto prakaito negausi	18	SAJA / SIMONA KULIEŠAITĖ
Ten, kur baigiasi motyvacija, – prasideda disciplina
8	LŠS DRONŲ PAJĖGOS / VALDAS KILPYS
Dronų pilotų sąskrydis: varžybos ir pasidalijimas patirtimi	20	IŠMOKTOS PAMOKOS / GABRIELIUS E. KLIMENKA IR EDUARDAS KLIMENKA
„Final destination“, arba Kaip iškylos automobiliu nepaversti katastrofa
10	ŽALGIRIO TRADICIJA / VALDAS KILPYS
Šauliai lietuviško ginklo pergalių nepamiršta: vizitas į Žalgirio mūšio vietą	26	LŠS KRONIKA
12	TURNYRAS / „TRIMITO“ INFORMACIJA
Kvietimas į teniso turnyrą Utenoje	24	KIBERNETINIS SAUGUMAS
Kaip atskirti, ar matomas žmogus yra tikras?
13	PAAUKŠTINIMAS / „TRIMITO“ INFORMACIJA
Šaulių sąjungos vadui pulkininkui leitenantui Linui Idzeliui suteiktas pulkininko laipsnis	30	KARO ŽINGSNIAI / SERŽAS ŠEVČENKA IR VILMA KIURĖ
Ukraina 2014 metais (VIII dalis)
		36	VYTARAS RADZEVIČIUS
Ką rašė „Trimitas“?

Lietuvos šaulių sąjunga

VYR. REDAKTORIUS Vytautas Radzevičius
KALBOS REDAKTORĖ Sandra Balžekaitė
KORESPONDENTAS Valdas Kilpys
DIZAINAS Greta Janutytė,
Paulius Budrikis [CRITICAL]

VIRŠELIO NUOTRAUKA: VIDMANTO ČINAUSKO
nuotraukoje – akimirka iš žygio „LŠS – 106“

REDAKCIJOS KOLEGIJA:
Žilvinas Neliubšys / CV narys
Aurimas Navikas / CV narys
Augustas Žukauskas / CV narys
Aušra Garnienė / LŠS komunikacijos skyriaus vedėja
Gabrielius E. Klimenka / šaulys
Gertrūda Šitkauskaitė / neformaliojo švietimo mokytoja
Irena Šalaviejiienė / išėivijos šaulė

Autorių dėmesiai – medžiagų kitam numeriui laukiame iki einamojo mėnesio 10 dienos imtinai!

Redakcijos nuomonė nebūtinai sutampa su autorių nuomone. Rankraščiai negražinami ir nerecenzuojami.

SPAUSDINO UAB „JUDEX SPAUDA“
Europos pr. 96C, LT-46351, Kaunas
Dėl spaudos broko kreiptis į spaustuvę.

LEIDĖJAS: Lietuvos šaulių sąjunga
FACEBOOK.COM/SAULIUSAJUNGA.LT

ADRESAS: Laisvės al. 34, LT-44240 Kaunas, Lietuva.
EL. P. redakcija@sauliusajunga.lt

120 GIMTADIENIO KILOMETRŲ IR IŠSKIRTINIS „TORTAS“

1

Tekstas: LINA KASPARAITĖ-BALAIŠĖ
Nuotraukos: VIDMANTAS ČINAUSKAS

1. Lietuvos himną LŠS vadų ažuolyne dainavo visi – taip pat ir europarlamentaras Paulius Saudargas bei LŠS vadas pulkininkas Linas Idzelis.

2. Jaunieji šauliai žygio atokvėpio akimirka.

106-ojo Lietuvos šaulių sąjungos gimtadienio šventė buvo ne tik nuotaikinga, bet ir aktyvi. Šauliai ir jų bičiuliai gimtadienį paminėjo žygiuodami per Lietuvą. Pėsčiųjų žygis „Šauliams 106“ subūrė gausų šaulių, jų šeimų ir draugų ratą.

2

PER LIETUVĄ SU RANKOSE PAKILIAI LAIKOMA TRISPALVE

106-ojo Lietuvos šaulių sąjungos gimtadienio šventė buvo ne tik nuotaikinga, bet ir aktyvi. Šauliai ir jų bičiuliai gimtadienį paminėjo žygiuodami per Lietuvą. Pėsčiųjų žygis „Šauliams 106“ subūrė gausų šaulių, jų šeimų ir draugų ratą. Birželio 26–27 dienomis kartu žygiavome nuo Kelmės rajono iki Kauno rajono. Startavę Graužikų dvaro vietoje, kur gyveno Lietuvos šaulių sąjungos įkūrėjas bei ideologas Vladas Putvinskis-Pūtvvis, finišavome Šaulių sąjungos vadų ažuolyne.

Žygio maršrutas driekėsi per vaizdingas, prasmingų istorijų nestokojančias Lietuvos vietas, primindamas ne tik apie šaulių vertybes, bet ir kovotojus už laisvę. Nužingsniuoti kilometrai tapo puikia proga aktyviai praleisti laiką, pasidalyti istorijomis, patirtimi bei mintimis apie šaulių veiklą.

ŠIMTAI VEIDŲ IR NESUMELUOTOS DALYVIŲ EMOCIJOS

Iš Druskininkų kartu su sūnumi į žygį atvykęs **šaulys Dangirutis** sako, kad taip šaulių gimtadienį mini pirmą kartą. „Pirmą kartą, nes prie Šaulių sąjungos prisijungiau prieš porą mėnesių. Iš pradžių prisijungiau aš, o paskui prikalbinau ir keturiolikmetį sūnų Martyną. Pabandė ir patiko. Daugiau nei porą dešimčių metų gyvenome Airijoje, prieš dvejus metus grįžome gyventi į Lietuvą. Nusprendžiau stoti į Šaulių sąjungą, nes tiesiog nusibodo iš šono žiūrėti į jvykius. Matau, kad pasaulis truputėlį eina ne ta kryptimi, kuria aš norėčiau. Tad ir norisi būti pasiruošusiam, neištižusiam. Mes suprantame, kas būtų, jeigu būtų. Nesinori būti tiesiog pasyviu stebėtoju, norisi ginti tas vertybes, kuriomis vadovaudamiesi gyvename“, – žygiuodamas pasakoja Dangirutis. Paklaustas, koks jausmas švęsti šaulių gimtadienį kartu su šauliais, Dangirutis nedvejoja – tikrai malonu matyti tą pozityvą. Džiugu būti kažko dalimi, kur matai prasmę. Man labai norisi ir savo pavyzdžiu sūnų įkvėpti. »

„Man toks žygis pirmas, patinka. Tikrai malonu jaustis viso to dalimi. Tikrai kartosiu, jeigu tik bus proga“, – džiaugiasi **jaunasis šaulys Martynas**.

Europos Parlamento koridorius trumpam į žygį iškeitęs **šaulys Paulius Saudargas** neslepia, kad minėti šaulių gimtadienį jam yra labai smagu. „Senokai nedalyvavau šaulių veikloje, nes dabar dirbant tokį darbą daugiau laiko tenka leisti Strasbūre nei Lietuvoje. Savaitgaliais prisijungti prie šaulių veiklos darosi vis sunkiau, bet kai tik ištrūkstau, pabūname kartu. Kartu džiaugiuosi pagrindiniu aspektu, kad šaulių sąjunga eina į priekį, tobulėja, atsiranda vis naujų žmonių, naujų iniciatyvų. Kiekvieną kartą susitikus, kad ir po kelių mėnesių, matyti, kad organizacija pajudėjo į priekį. Tai yra labai svarbu, kad ji būtų dinamiška, auganti ir atliepanti būtent laikotarpio iššūkius. Jų yra, grėsmių yra labai daug, ir šaulių sąjunga tikrai stengiasi tai atliepti“, – sako Europos Parlamento narys Paulius. Apie dešimtmetį šaulių sąjungos gretose esantis Paulius džiaugiasi matydamas, kad prie organizacijos prisijungia vis daugiau jaunimo. „Matau, kaip jaunieji šauliai aktyviai įsitraukia į veiklas. Tai mūsų ateitis! Taip pat labai džiaugiuosi, kad šauliai užsiima inovacijomis. Pavyzdžiui, dronų padaliniai, kurie surinkinėja dronus, treniruojasi, mokosi, – tai yra svarbu. Karo aktualijų inovacijos labai dinamiškos, viskas keičiasi ir karybos technika keičiasi. Būtent šaulių sąjunga gali būti tas dėmuo, kuris greitai priima inovacijas. Man teko prisidėti prie šaulių veiklų ir pandemijos, ir migrantų krizės metu. Sąjunga parodė, kad ji gali daryti čia ir dabar tuos dalykus, kuriuos reikia daryti staigiai, be ilgų biurokratinį procedūrų. Tuo mes esame stiprūs“, – pabrėžia Paulius.

Šių metų kovo 11-ąją šaulio priesaikos žodžius tarusi **šaulė Henrika** atskleidžia, kad su šaulių sąjunga tai pirmasis jos žygis. „Nuotaikos labai puikios. Dar šiek tiek kelia malonią nuostabą, kai šauliai susitinka ir sako „Su šventel“, nes pirmą kartą šią šventę švenčiu. Kartu ir džiugesys širdyje, ir šiek tiek jaudulys. Dar daug ko nežinau. Bet čia tokia atmosfera ir nuotaika, nesvarbu, ar pažįsti, ar nepažįsti, visi bendrauja, šypsosi. Tai labai smagu“, – džiugesio neslepia Henrika.

Aktyviam laisvalaikui neabejingi raseiniškiai **Lina ir Sigitas** prie šaulių gimtadieninio žygio prisijungė visai netikėtai. Lina, pamačiusi skelbimą, kiek suabejojo, ar galima dalyvauti. „Iš pradžių buvo nedrąsu, svarstėme, ar vien tik šauliai čia gali eiti. Susisiekiu su organizatoriais ir paklausiau, ar galima prisijungti ne šauliams. Pradėjome pirmąją dieną Kelmės rajone, patiko ir atvykome į paskutinį

3

žygio etapą. Šiais metais tai antras mūsų žygis su šauliais. Dalyvaujame įvairiuose žygiuose kone nuo 2013 metų. Šiais metais eįjome „Samaningus kilometrus“ Radviliškio rajone. Eiti šaulių ir kitokiuose žygiuose yra skirtumas. Čia juntamas organizuotumas, rūpestis, vienybė. Čia eina ir vaikai, o kai girdi, kaip jie tarpusavyje taip protingai šnekasi, galvoji, kokių gerų vaikų yra. Tokie sąmoningi. Labai smagu. Šiame žygyje juntama šventinė nuotaika ir programa turininga, sužinojome įdomių istorinių faktų, ir tiek vaišių... Stebina ir sutikti garbaus amžiaus vietos gyventojai, su Lietuvos trispalve rankose mojuojantys žygeiviams“, – mintimis dalijasi kartu su šauliais daugiau nei trisdešimt gimtadienio kilometrų įveikusi pora.

Pirmą kartą prie šaulių žygio prisijungusias **Vilniaus ir Kauno Birutietes** lydėjo keturkojė draugė – lietuvių skalikas vardu **Giria**. „Mielai kartosime šiuos žygius. Labai smagus jausmas žygyje. Kai eini kartu – nuo vaikų iki vyresnio amžiaus – kartu visi koja kojon. Tikrai labai įspūdinga. Į šventinę košę besizvalgančiai Giriai žygis, manome, taip pat patiko“, – savo įspūdžiais po žygio dalijasi Birutietės.

Trečią kartą šaulišką gimtadienį šiame žygyje sutinka jauniausius žygeivius atlydėjusi neformaliojo švietimo mokytoja **leva**. „Šiame žygyje einu trečius metus, bet šaulių sąjungos gimtadienių sutikta

vienuolika. Šaulė esu jau vienuolika metų, per juos įvairiausių žygių būta tikrai daug. Dirbu su jaunaisiais šauliais, tad daugiausia su jais ir einu. Jiems labai patinka žygiai. Patinka, nes gali pabendrauti, pabūti su draugais. Dabar žygiuojame be didelių nesklaidumų. Praeitais metais turėjome eiti naktinį gimtadienio žygio etapą Vilkijoje. Tik išėjusius mus užklupo didžiulė audra, turėjome grįžti, buvo per daug pavojinga eiti. Tada jaunieji žygeiviai buvo labai nusiminę, bet kaip kompensaciją padarėme atskirą žygį Alytuje“, – prisimena **leva**.

Pakilių emocijų neslepia ir patys jauniausi žygio dalyviai. **Jaunieji šauliai iš Alytaus** sako, kad nuotaika po žygio gera:

- Jėga!
- Visai nepavargote?
- Ne!!! Nueičiau dar dešimt kilometrų.
- Kitą kartą dalyvausite?
- Būtinai. Visada!

3. Paskutiniame žygio etape šauliai susijungė tautine juosta.

4. Žemaitijos šaulių 8-osios rinktinės orkestras.

„Rusai mus vadindavo „šaulystais“ ir KGB dokumentuose „Šaulystas“ yra pats didžiausias įvertinimas.

Ir mus prilygino Azovui. Tai – aukščiausias įvertinimas. Pasaulyje geriau nieko nėra. Viršuje tik Dievas“, – sakė LŠS vadas **Linas Idzelis**.

4

LAIKAS „TORTUI“

Gimtadienio šventės kulminacija – vakaronė prie laužo. Prieš metus atidarytame Lietuvos šaulių sąjungos vadų ažuolų parke su garuojančia arbata rankose šauliai dalijosi žygio įspūdžiais ir energingai įsitraukė į šventines veiklas.

Dalyvių laukė staigmena. Susirinkusieji liko maloniai nustebinti gavę po gabalėlį šauliško „torto“ – tikrų tikriausių ažuolo gilę. Gilę, kurią sutarėme pasodinti kaip pažadą Lietuvai – kurti, auginti ir puoselėti savo kraštą. Šventės vedėjos žodžių „Lai šie ažuolai auga, žaliuoja ir liudija mūsų vienybę, atsakomybę ir meilę Tėvynei“ lydimi visi sau tyliai įsipareigojome pasodinti šią gilę.

Kartu šventės metu buvo paminėta ir nuo šaulių neatsiejamo žurnalo „Trimitas“ 105-erių metų sukaktis. Šia proga redaktorius Vytautas Radzevičius pakvietė pasivaržyti protų kovose. Čia paaiškėjo, kas buvo „šaulių pusvalandis“, kokia pirmojo „Trimito“ numerio apimtis, kieno kurti komiksai nuguldavo į jo puslapius ir kitos istorijos įdomybės.

Maskuojamųjų tinklų Ukrainai pynimas, pilna skrynija pasižadėjimų Lietuvai, linksmi pašnekesiai, vaišės, dainos ir šokiai... Kas gali labiau suartinti šaulių bendruomenę? Tai tik retorinis klausimas, juk šaulių sąjunga – ne tik organizacija, bet ir didelė šeima.

KOKS GIMTADIENIS BE PALINKĖJIMŲ?

Šaulių sąjungai linki:

Vadas plk. Itn. Linas Idzelis: Sutikau Klaipėdos šaulius, sakė kažkokią rusišką propagandą matę. Ten minimi „šaulystai“... Rusai mus vadindavo „šaulystais“ ir KGB dokumentuose. „Šaulystas“ yra pats didžiausias įvertinimas. Ir mus prilygino Azovui. Tai – aukščiausias įvertinimas. Pasaulyje geriau nieko nėra. Viršuje tik Dievas. Dievas ir tada mes. Varysime ir nenuleisime kartelės. Pasirengimas Tėvynės gynybai tai nėra vieno daikto malimas. Tai yra rimtas, aukšto meistriškumo užsiėmimas.

Paulius Saudargas: Švęsti laisvoje Lietuvoje tūkstantmetį!

Henrika: Išlaikyti tą stiprų bendrystės jausmą ir tikslą dirbti Tėvynės labui!

Vilniaus ir Kauno Birutietės: Ilgiausių metų! Ir dar šimto metų!

leva: Linkiu, kad LŠS veikla ir toliau būtų prasminga, matoma bei skleistų pilietiškumą ir meilę tėvynei ne tik sąjungos viduje, tačiau ir už jos ribų!

Jaunieji šauliai iš Alytaus: Laisvės ir laimės! Kad būtų dar daugiau šaulių! Jėgos ir drąsos! x

IV PAKOPOS BE PRALIETO PRAKAITO NEGAUSI...

Sėkmingai išlaikę egzaminus jaunieji šauliai gavo ilgai lauktus pažymėjimus ir antsiuvus, liudijančius aukščiausiosios – ketvirtosios – jaunųjų šaulių rengimo pakopos baigimą.

Liepos pirmoje pusėje naujai įrengtoje Kunigaikščio Vaidoto pėstininkų bataliono dislokacijos teritorijoje vyko jaunųjų šaulių stovykla, kur iš visos Lietuvos susirinkęs jaunimas siekė gauti IV, aukščiausiąją, jaunojo šaulio pakopą. Dalyvavo per šimtą jaunuolių: gausiausi buvo Vilniaus ir Alytaus jaunieji šauliai.

Visi stovyklos dalyviai buvo suskirstyti į keturis būrius, kurie kasdien keitė savo veiklų pobūdį. Pasak neformaliojo švietimo mokytojo Aurimo Dzemydos, taip pavyko išvengti rutinos ir kiekviena stovyklos diena dalyviui tapdavo nauju iššūkiu. „Buvo organizuotos net kelios skirtingos veiklos: taktikos pratybos, skubiosios medicinos pagalbos teikimo, bepiločių orlaivių valdymo ir padalinių

2

valdymo procedūrų įsisavinimo mokymai. Jaunųjų šaulių laukė ir didelis netikėtumas“, – pasakojo A. Dzemyda.

Jo kolegė Gertrūda Šitkauskaitė pasakojo, kad stovykloje nemažai dėmesio skirta patriotiniam ugdymui. Dainuotos lietuviškos dainos, kiekvienas būrys turėjo prisiminti ir išmokyti po vieną jų, kad einant rikiuotėje jos skambėtų džiugindamos tiek pačius jaunuosius šaulius, tiek tarnyboje esančius karius, kurie ne kartą stovyklos dalyvius apdovanojo plojymais. „Liepos 6-ąją draugiškai giedojome Lietuvos himną, taip pat dalyvavome bendroje rikiuotėje su kariais. Labai džiaugėmės LŠS vado plk. Lino Idzelio vizitu, kuris ne tik jauniems šauliams, bet ir kariams vedė mokymus apie lyderystę. Juk ši stovykla ir yra skirta lyderiams ugdyti“, – prisiminė dienas stovykloje G. Šitkauskaitė.

Daliai jaunųjų šaulių nemenku iššūkiu tapo tomis dienomis mokyklose vykę

egzaminai. Nors mokymosi dinamika nemaža, regis, turint noro galima įveikti ir juos. Pasak organizatorių, bene didžiausia staigmena jauniems šauliams tapo KOP sraigtasparnio atvykimas. „Nebuvome tikri, kad karinis sraigtasparnis iš tiesų atskris, todėl stovyklos dalyviams nieko nesakėme, pamanėme, kad tai bus siurprizas. Orlaivio pilotai pravedė mokymus apie įsilaijinimo procedūras, papasakojo apie sraigtasparnį ir kiekvienas jaunasis šaulys buvo paskraidintas. Tai tapo savotišku apdovanojimu po intensyvių mokymų“, – sakė A. Dzemyda.

Sėkmingai išlaikę egzaminus jaunieji šauliai gavo ilgai lauktus pažymėjimus ir antsiuvus, liudijančius aukščiausiosios – ketvirtosios – jaunųjų šaulių rengimo pakopos baigimą. „Prakaito išliejau nemažai, bet tikrai verta“, – taip nuveiktą darbą po apdovanojimo įvertino besišypsantis jaunasis šaulys. ×

2

„Trimito“ informacija

Tekstas:
VALDAS KILPYS

Nuotraukos:
GERTRŪDA ŠITKAUSKAITĖ

1. Darnios jaunųjų šaulių gretos.
2. Raportas: jauniems šauliams keltos užduotys – įvykdytos!

DRONŲ PILOTŲ SĄSKRYDIS: VARŽYBOS IR PASIDALIJIMAS PATIRTIMI

„Trimito“ informacija

Tekstas ir nuotraukos:
VALDAS KILPYS

Bepiločiai orlaiviai (BO), arba kitaip dronai, jau įrodė savo naudą Ukrainos kare. Nors esama įvairių nuomonių dėl jų panaudojimo kariniais tikslais, ignoruoti viso to tiesiog neįmanoma. Tad LŠS stipriai pasistūmėjo vystant BO pajėgumus: rinktinėse veikia net kelios dronų dirbtuvės, nuolat vyksta BO operatorių rengimo kursai, o ir pavieniai entuziastai kuria, mokosi ir laimi.

1. Užsidėję FPV sistemos akinius šauliai varžėsi aerodrome įrengtoje trasoje.

1

3

Baigiantis birželiui Ignalinos aerodrome įvyko pirmasis visos Lietuvos šaulių dronininkų sąskrydis. Mokymų ir nekinetinių operacijų centro metodininko Karolio Narkevičiaus teigimu, ši mintis jau buvo puoselėjama ilgą laiką. Reikėjo vienijančio BO operatorių susiejimo, kur būtų galima ir pasivaržyti, ir pasidalyti patirtimi.

Sąskrydyje dalyvavo nemažai įvairių Lietuvos dronų gamintojų, kurių specializacija – BO gamyba. LŠS vadas plk. lt. Linas Idzelis džiaugėsi, kad neretas naujai atsiradęs startuolis yra anksčiau organizuoto šaulių hakatono „vaikas“. Idėjų keitimasis, jų įgyvendinimas ir lėšų koncentravimas yra tiesioginis kelias į BO pajėgumų vystymą. Šauliai šioje srityje lyderiauja.

Sąskrydžio metu buvo organizuotos FPV („First Person View“) dronų varžybos. Užsidėję FPV sistemos akinius šauliai varžėsi aerodrome įrengtoje trasoje. Reikėjo per kuo trumpesnį laiką įveikti tris trasos ratus. Kliūčių būta įvairių: reikėjo praskristi pro „langus“ jų nekludant, išvengti aukštų stovų ir tiksliai nusileisti. Sąskrydžio dalyviai dideliuose ekranuose galėjo stebėti tai, ką operatorius mato per FPV akinius.

Finale nugalėjo Plk. Prano Saladžiaus šaulių 9-osios rinktinės atstovas Nerijus. Jis atviravo, kad dronais skraidyti pradėjo prieš ketverius metus. „Iš pradžių skraidžiau paprastesniais dronais, paskui perėjau prie FPV. Gaila, tačiau Utenoje neturime trasos, tad tenka mokytis skraidyti su simulatoriumi.“ Paklaustas, ar to pakanka, Nerijus šypsojosi. Visuomet norisi daugiau, tačiau, regis, virtualus skraidymas taip pat duoda puikių rezultatų.

Po varžybų buvo organizuojamos papildomos veiklos, kur BO operatoriai galėjo išbandyti savo taiklumą, skraidyti nakties metu, išbandyti kitokio tipo orlaivius. Ypatingo susidomėjimo sulaukė rungtis, kurioje reikėjo su dronu pataikyti į visureigio tempiamą priekabą. x

2

3

2. „Lango“ kliūtį reikia praskristi nekludžius.

3. Techninė apžiūra.

ŠAULIAI LIETUVIŠKO GINKLO PERGALIŲ NEPAMIRŠTA: VIZITAS Į ŽALGIRO MŪŠIO VIETĄ

4

„Trimito“ informacija

Tekstas ir nuotraukos:
VALDAS KILPYS

Vlado Putvinskio-Pūtvio klubo organizuojama kelionė į istorinę Žalgirio mūšio vietą Griunvalde, Lenkijoje, – viena iš šaulišku tradicijų, kurios skaičiuoja jau ketvirtą dešimtį metų. Išlydėdamas išvykstančiuosius LŠS vado pavaduotojas plk. ltn. Gediminas Latvys jiems įteikė organizacijos vėliavą, palinkėjo geros ir saugios kelionės. „Esate mūsų valstybės ambasadoriai“, – sakė plk. ltn. G. Latvys.

V. Putvinskio-Pūtvio klubo prezidentas Stasys Ignatavičius prisimena, kad 1990-aisiais vykstant į kaimyninę šalį Lietuvos sieną dar saugojo sovietiniai pasieniečiai, tad būta rimtų problemų. „Visus sunkumus kompensavo mūšio inscenizacijos stebėjimas. Tuomet mus sveikino anuometiniai šalių vadovai: prof. Vytautas Landsbergis ir Lechas Wałęsa“, – prisiminimais dalijosi S. Ignatavičius.

Šių metų kelionė nebuvo lengva. Lenkijoje kaip tik tuo periodu nepertraukiamai lijo lietus, tad įsikūrimas stovykloje pareikalavo nemažų pastangų. Dirva buvo peršlapusi, tad klimpo ne tik žirgai, bet ir automobiliai. Pasak kelionę koordinavusio LŠS štabe plūšančio šaulio Raimundo Gresiaus, tam tikros vietos stovykloje buvo pasiekiamos tik su visureigiais.

Šeštadienį istorinio mūšio vietoje vyksta ne tik jo inscenizacija, bet ir bendra dalyvaujančiųjų rikiuotė. Iš šaulių ir jaunųjų šaulių suformuotas būrys žygiavo drauge su kaimynų organizacijų atstovais. Mūsų organizacija buvo ne kartą minima, pagerbta. Šauliai aplankė NATO Šiaurės rytų divizijos štabo, esančio Lenkijoje, viršininkas plk. Aleksiejus Gaiževskis, Krašto apsaugos savanorių pajėgų vadas plk. Darius Vaicikauskas, o Vytautas Didysis (mjr. Donatas Mazurkevičius), prajodamas su savo svita pro šaulių rikiuotę, ją atskirai pasveikino sulaukdamas galingo šauliško atsako „Sveikas tamsta“. Beje, stovykloje įvyko ir simbolinė įšventinimo į Vytauto Didžiojo ordino riterius ceremonija. Kad galėtum juo tapti, į šią kelionę turi būti išvykęs bent tris kartus.

Kuo geriausių žodžių nusipelno Gen. P. Plechavičiaus šaulių (šaulių apskr.) 6-osios rinktinės komanda, vadovaujama Vytauto Jankausko, kurios dėka šauliai neįjautė maisto stygiaus. Vykusiųjų teigimu, lauko virtuvė veikė visu pajėgumu

2

3

ir itin kokybiškai. „Visada turėdavome sriubos dubenį, o antrąjį patiekalą net galėjome pasirinkti pagal savo skonį“, – sakė vienas iš keliauninkų.

Norintys galėjo aplankyti XIII amžiuje pastatytą Teutonų ordino pilį Malborke. Šiuo metu pilyje veikia muziejus. Pagal plotą tai yra didžiausia plytinė pilis Europoje. Būtent iš čia teutonų ordino riteriai organizuodavo ginkluotus reidus į Lietuvos teritoriją. x

1. Su LŠS vėliava – į Žalgirio mūšį!

2. LŠS vado pavaduotojas plk. ltn. Gediminas Latvys perduoda vėliavą LŠS V. Putvinskio-Pūtvio klubo prezidentui Stasiui Ignatavičiui.

3. Laisvės karys ir šaulių rikiuotė.

PIRMASIS ATVIRASIS ŠAULIŲ TENISO TURNYRAS

„Trimito“ informacija

Įgyvendindami tarpukario viziją kviečiame į pirmąjį atvirąjį šaulių teniso turnyrą!

1927 metais Utenoje buvo sumanyta pastatyti Lietuvos laisvės paminklą. Nuspręsta, kad tinkamiausias paminklas – modernūs Šaulių namai su rinktinės būstine, muziejumi, vaidinimų ir kino sale. Buvo planuota ir teniso aikštelė greta pastato, tačiau ši dalis taip ir liko neįgyvendinta.

Pagerbdami tarpukario viziją ir kurdami naują šauliškos bendruomenės tradiciją, 2025 metų rugpjūčio 23–24 dienomis Utenoje organizuojame pirmąjį šaulių atvirojo teniso turnyrą plk. Prano Saladžiaus šaulių 9-osios rinktinės taurei laimėti.

Kviečiame visus Lietuvos šaulių sąjungos narius, žaidžiančius lauko tenisą, registruotis ir dalyvauti!

1. Utenos šauliai prie Šaulių namų. XX a. 4 deš.

Nuotrauka iš Utenos kraštotyros muziejaus fondų

1

REGISTRACIJA:

Registracija vyksta iki 08.11 d. 11 val. arba iki užsipildys dalyvių lentelė.

TURNYRO NUOSTATAI:

Būsime dėkingi, jei šiuo kvietimu pasidalyсите su savo rinktinių šauliais.

Dalyvių pageidavimu galime padėti susirasti nakvynės vietą Utenoje. Šiuo ir visais kitais klausimais prašome kreiptis į 9SR viešųjų ryšių specialistę **Aukšę Šiaudžionytę:**

Mob. +370 632 08 652,

El. paštas: aukse.siaudzionyte@sauliusajunga.lt

5

ŠAULIŲ SĄJUNGOS VADUI PLK. LTN. LINUI IDZELIUI SUTEIKTAS PULKININKO LAIPSNIS

1

„Trimito“ informacija
KAM nuotrauka

Valstybės (Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo) ir „Tautiškos giesmės“ diena paminėta krašto apsaugos ministrės Dovilės Šakalienės ir Lietuvos kariuomenės vado generolo Raimundo Vaikšnoros apdovanojimų ir aukštųjų karininkų laipsnių suteikimo ceremonija.

Lietuvos Respublikos Prezidento dekretu Šaulių sąjungos vadui plk. ltn. Linui Idzeliui suteiktas pulkininko laipsnis. Sveikiname!

1. Pulkininko antpečius Linui Idzeliui sega krašto apsaugos ministrė Dovilė Šakalienė ir Lietuvos kariuomenės vadas Raimundas Vaikšnoras.

6

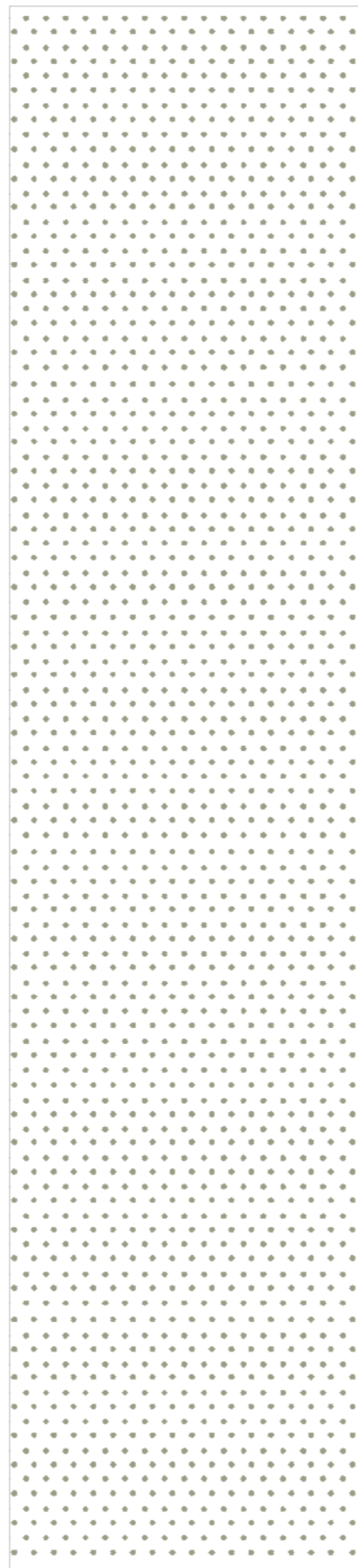
NIKOLAJUS JUOZELIŪNAS: RAŠOME NORVEGIJOS LIETUVIŲ ŠAULIŲ ISTORIJĄ

7

Bendravo: VALDAS KILPYS
Nuotraukos: iš asm. N. JUOZELIŪNO archyvo

1. Nikolajus Juozeliūnas vadovauja pratybose.

2.-3. Norvegijoje šauliams tenka stoti ir ant slidžių, ir mokytis alpinizmo.

2

Susipažinkime. Kokia jūsų atsiradimo Norvegijoje istorija?

Esu kilęs iš Biržų krašto, tačiau jau apie dešimt metų gyvenu Norvegijoje su šeima. Čia teko keisti profesinį kelią – baigiau statybų inžinerijos studijas ir šiuo metu dirbu statybos ir nekilnojamojo turto sektoriuje vadovo pavaduotoju.

Laisvalaikiu užsiimu aikido, esu aktyvus medžiotojų klubo narys, domiuosi užsienio kalbomis ir karo istorija.

Karinę tarnybą pradėjau 1996 metų rudenį, kai buvau pašauktas į Ruklos Taikos palaikymo pajėgų mokymo centrą. Gavęs pasiūlymą pasilikti, tęsiau tarnybą BALTBAT batalione, o vėliau – Didžiojo Lietuvos etmono Jonušo Radvilos mokomajame pulke (anksčiau – Algirdo batalionas). Esu dalyvavęs dviejose tarptautinėse misijose Irake ir Afganistane, o pastaruosius ketverius tarnybos metus praleidau Lietuvos Karinėse jūrų pajėgose.

Norvegijos lietuvių šaulių veikla prasidėjo 2018 metais – tuo metu Europoje kūrėsi pirmieji du lietuvių šaulių vienetai: mes – Norvegijoje ir kolegos Mindaugo Lukšio vadovaujama grupė Vokietijoje. Pradžioje mūsų buvo vos keli – 3–5 entuziastai. Vasario 16-osios proga surengėme pirmąjį minėjimą ir oficialiai paskelbėme Norvegijos lietuvių šaulių grupės įkūrimą.

Tuo metu apie rimtą karinį šaulio rengimą kalbėti dar buvo kiek per anksti – pagrindinis dėmesys buvo skiriamas valstybinių švenčių paminėjimui, tautinio tapatumo puoselėjimui ir bendruomenės telkimui. Kadangi tuo metu buvau vienintelis oficialus šaulių sąjungos narys ir atsargos puskarininkis, ėmiausi iniciatyvos mokyti grupės narius bazinių karinio rengimo pagrindų. Treniruotės buvo kuklios, tačiau kryptingos – mokėmės karo topografijos, taiklaus šaudymo principų, taisyklingo ginklo laikymo. Šaudymo įgūdžius lavinome naudodami pneumatinius ginklus. Visa veikla vyko neakivaizdžiai ir diskretiškai, tačiau laikėmės drausmės ir aiškios struktūros. »

Tai pasirinktas kario ir kovotojo kelias – neiššvaistyti to, ką valstybė investavo į mane per visus penkiolika tarnybos metų, siūsdama į įvairius kursus, karo mokyklas, pratybas, misijas. Negali viso to uždaryti savyje, užrakinti ir niekam neduoti.

3

Palaiškė ryšius su Lietuvos šaulių sąjungos vadovybe – periodiškai siūsdavome ataskaitas apie grupės veiklą, informuodavome apie planus ir pasiekus rezultatus.

Reikšmingas lūžis įvyko 2023 metais, kai plk. lt. Linas Idzelis tapo Lietuvos šaulių sąjungos vadu. Nuo tada mūsų veikla įgavo visiškai naują kokybinį lygį – tapome matomi, pripažinti ir integruoti į bendrą Šaulių sąjungos struktūrą. Dabar aiškiai žinome savo vietą ir užduotis tiek taikos, tiek karo metu. Už tai visa Norvegijos lietuvių šaulių bendruomenė yra nuoširdžiai dėkinga vadui.

Kadangi pats esu atsargos puskarininkis, per penkiolika metų tarnybos krašto apsaugos sistemoje pripratau prie kariškos tvarkos ir disciplinos, todėl stengiuosi šiuos principus taikyti ir šaulių veikloje, ugdydamas atsakomybę, patriotiškumą ir vienybę.

Šaulių veikla užsienyje – kas jus paskatino jos imtis?

Mano įsitikinimu, kurį nuolat pabrėžiu tiek savo būrio šauliams, tiek naujai prisijungiantiems, – nesvarbu, kur gyvena: Norvegijoje, Zanzibare ar bet kur kitur pasaulyje – tu vis tiek esi Lietuvos Respublikos pilietis. Tai įpareigoja būti neabejingam savo šalies laisvei ir nepriklausomybei. Išvykimas iš Tėvynės neturi reikšti ryšių nutraukimo ar, kaip kartais sakau, tos

nematomos bambagyslės perkirpimo su motina Lietuva.

Privalome suprasti – tai yra mūsų pareiga. Duotybė. Kilus grėsmei, turime būti pasirengę grįžti – su ginklu ar be jo – ginti savo gimtąjį kraštą, net jei tai pareikalautų aukščiausios aukos.

Yra žodžiai, kuriuos išgirdau per savo pirmąją priesaiką 1996-aisiais ir kuriuos iki šiol su pagarba kartoju kiekvienam savo būrio šauliui po jų duotos priesaikos:

„Atmink kiekvieną žodį, kurį pasakei prisiekdamas. Laikykis to žodžio. Tai nėra tik tušti žodžiai – tai garbinga kario, šaulio auka ant Laisvės aukuro visam gyvenimui.“

Šios vertybės man yra ne šūkiei – tai gyvenimo principas. Šventai laikausi duotos priesaikos ir esu pasirengęs garbingai vykdyti kiekvieną man ir mano padalinii skirtą užduotį.

Be abejo, esu labai dėkingas pirmajam Biržų šaulių kuopos vadui Vidučiu Šeškui už priėmimą į Šaulių sąjungą 2014 metais, už išmintingus patarimus bei patriotiškumo ir šaulystės pagrindų skiepijimą visiems kuopos šauliams, ypač jaunimui, įskaitant ir mane, vyresnįjį. Jis labai daug man padėjo 2018 metais, kai pradėjau formuoti padalinį čia, Norvegijoje, dalydamasis patarimais, reikalingais dokumentais ir įstatais.

Kas mane paskatino imtis šios veiklos? Tai pasirinktas kario ir kovotojo kelias – neiššvaistyti to, ką valstybė investavo į mane per visus penkiolika tarnybos metų, siūsdama į įvairius kursus, karo mokyklas, pratybas, misijas. Negali viso to uždaryti savyje, užrakinti ir niekam neduoti. Turį perduoti tas žinias kitiems, mokyti juos dalykų, kurie padės išgyventi pačiu sunkiausiu metu – karo, nelaimės ar gelbstint artimą.

Gyvename tik vieną kartą, tad pasistenkime nugyventi garbingai, kad po savęs paliktume bent kokį pėdsaką, žymę. Tegul bent mano sūnus ir anūkai galėtų geru žodžiu prisiminti savo tėvą, senelį.

Kuo jums imponuoja šauliškas gyvenimas?

Man tai labai patinka – tai yra mano gyvenimo būdas, galima sakyti, stipriausia „užklasinė veikla“. Iš viso jau ketvirtis amžiaus esu susijęs su karine veikla. Tai gana dinamiška sritis, kurią puikiai suderinu su šeima, darbu ir sportu.

Šaulių sąjunga suteikia galimybę palaikyti ryšius su buvusiais ir esamais tarnybos draugais, ypač su tais, kurie perėjo į Šaulių sąjungą. Tai leidžia keistis informacija, priimti ir įsisavinti naujas karines inovacijas – trumpai tariant, neatsilikti nuo šiuolaikinės karybos technologijų.

Šauliai veikia daugelyje užsienio valstybių. Kaip sekasi derinti savo veiklą prie vietinių teisinių nuostatų?

Tai gana jautri tema, todėl stengiamės griežtai laikytis visų nustatytų normų ir teisiųjų reikalavimų. Kiek žinau, šiuo metu vyksta derybos dėl bendradarbiavimo sutarties pasirašymo su Norvegijos rezervo karių sąjunga.

Mums, Lietuvos Respublikos piliečiams, nėra draudžiama būti Lietuvos šaulių sąjungos nariais net ir būnant laikinai išvykusiems į užsienį. Mūsų būrio šauliai priklauso Vakarų (Jūros) šaulių 3-iajai rinktinei. Kiekvienam būrio šauliui sudaromos galimybės atvykti į Lietuvą, dalyvauti rinktinės renginiuose bei mokymuose pagal patvirtintą karinio rengimo programą.

Veikla užsienyje apima paprastą veiklą, tokias kaip orientavimasis, pirmoji medicinos pagalba, kariniai žaidimai su „airsoft“ ginkluote, kurie vyksta tik nustatytose vietose. Be to, daug paskaitų organizuojame nuotoliniu būdu – tiek iš Lietuvos, tiek patys kviečiame dalyvauti kitus diasporos šaulius.

Gal yra kokių nors specifinių dalykų, kurie padeda / trukdo? Pasidalykite...

Galbūt nemoku daug skųstis ar bėdotis, bet kol kas viskas vyksta gerai. Norų tikrai yra daug, tačiau tikiu, kad su laiku viskas išsispręs – svarbiausia turėti kantrybės. Mūsų santykiai su Vakarų (Jūros) šaulių 3-iaja rinktine puikūs – jie mus priėmė kaip tikrą šeimos dalį.

Kaip ir minėjau anksčiau, esu pripratęs prie kariškos tvarkos, todėl visi klausimai su rinktinės vadovybe ir personalu sprendžiami sklandžiai, o atsakymai gaunami laiku. Daugumą dalykų tvarkome patys: turime savo būrio kasą, renkame nario mokesť, gauname paramą iš rėmėjų. Įsigijome dvi palapines, skirtas dvidešimt penkiems šauliams, turime lauko virtuvę ir „pionieriaus“ įrankių komplektą.

Žinoma, norėtusi laisvai dalyvauti kartu su Norvegijos rezervo kariais pratybose vietos poligonuose ir atlikti šaudymus, tačiau tikiu, kad tai – tik laiko klausimas.

Kokių reakcijų sulaukiate iš vietos gyventojų?

Kadangi jokių reakcijų ir nebuvo, tai tik patvirtina, kad mūsų buvimas čia – pagarbūs ir diskretiškas. Mes su uniformomis čia neveikstome, gerbiame vie-

tos įstatymus ir tradicijas. Jei uniformą ir užsidedame, tai tik ambasadoje, oficialių renginių metu.

Kartais vietiniai pasiteirauja, jei kažką išgirsta, ar patys papasakojame, kas mes tokie esame. Tuomet paaiškiname, kad esame kažkas panašaus į Norvegijos „Heimevernet“ – tik kiek kitokio pobūdžio. Pabrėžiame, kad esame Lietuvos piliečiai, neabejingi savo šalies gynybai ir, reikalui esant, sugrįžtume ją ginti.

Daugelį jų nustebiname, kai priduriame, kad esame neabejingi ir Norvegijos laisvei – ir net būdami čia kaip ilgalaikiai svečiai, reikalui esant, nestovėsime nušalyje. Esame pasirengę broliškai padėti, jei tik to prireiktų.

Gal galite papasakoti apie savo veiklą? Kokie renginiai, kur pagrindiniai akcentai?

Mūsų būrio šaulių veikla iš esmės panaši į kitų Šaulių sąjungos padalinių Lietuvoje veiklą, tačiau dėl didelių atstumų ir kelionių išlaidų fiziniai susitikimai vyksta rečiau.

Teorinė ir praktinė veikla vykdoma pagal būrio vado parengtą ir rinktinės vado patvirtintą pusmečio karinio rengimo tvarkaraštį. Naujiems šauliams organizuojamas bazinio šaulio įvadinis kursas, o jį baigusiems – tolesni karinio rengimo etapai: skyriaus, būrio ir mažų padalinių taktika.

Aktyviai dalyvaujame LŠS organizuojamose nuotolinėse treniruotėse, vykstančiose iš Lietuvos. Taip pat stengiamės palaikyti glaudžius ryšius su šauliais iš kitų šalių. Pernai lankėmės Prancūzijoje, o šiemet balandžio mėnesį daugelis jų aplankė mus ir kartu dalyvavo žygyje į Gaustatopeną.

Dalyvaujame ir esame kviečiami į vietos lietuvių bendruomenių renginius bei sekmadienines lituanistines mokyklėles. Artimiausiu metu palaikysime ir mūsų LŠS komandą, kuri dalyvaus Norvegijos rezervo karių sąjungos (NROF) organizuojamose „Medic Challenge 2025“ varžybose – ten taip pat pristatysime ir savo padalinį.

Be to, esame subūrę trylikos šaulių komandą, kuri birželio pradžioje dalyvaus NROF organizuotame 60 kilometrų dviejų dienų žygyje. Taip siekiame glaudesnio bendradarbiavimo ir ryšių su Norvegijos rezervistais.

Dalyvaujame tiek kolektyviai, tiek individualiai rinkdami paramą ir remdami įvairius fondus, teikiančius pagalbą kovojančiai Ukrainai.

Artimiausiu metu du mūsų būrio šauliai kartu su skirtingais ekipažais nugabens į Ukrainą porą automobilių.

Pagrindiniai mūsų veiklos akcentai – karinio pasirengimo palaikymas ir tobulinimas, motyvuotos šaulių, šaulių rėmėjų, jaunųjų šaulių bendruomenės stiprinimas, patriotiškumo ir lietuviškos puoselėjimas. Taip pat skiriame ypatingą dėmesį paramai Ukrainai, dalyvaujame jos rinkime ir perdavime.

Aktyviai dalyvaujame Lietuvos Respublikos ambasados ir vietos lietuvių bendruomenių organizuojamose renginiuose, prisidedame prie lituanistinių iniciatyvų bei stipriname ryšius su išeivijos lietuviais.

Planai žvelgiant į ateitį. Ką dar būtų galima tobulinti?

Visų pirma didžiuojuosi savo būrio šauliais – kiekvieno jų motyvacija ir noras prisidėti prie bendro tikslo įkvepia tęsti tai, ką pradėjome. Svarbiausia – laiku parengti pusmečio karinio rengimo planus, kad žmonės galėtų iš anksto planuoti laiką pratyboms, derindami tai su šeima, darbu ir laisvalaikiu. Taip pat svarbu išlaikyti efektyvią informacijos sklaidą padalinio šauliams, kad kiekvienas būtų informuotas ir žinotų būrio ateities veiklos planus.

Mūsų tikslas – išaugti iki kuopos, turėti tiek kinetinių, tiek nekinetinių šaulių būrius, dalyvauti rinktinės ir LŠS organizuojamose pratybose, o kitamet pasistengti atvykti į geriausio skyriaus varžybas. Kuo daugiau motyvuotų būrio šaulių sieksime siųsti į specializacijos kursus Lietuvoje.

Mūsų jūros šaulių vizija – įsigyti burlaivį, pradėti patiemis mokytis jūreivystės ir buriavimo pagrindų bei suteikti šias žinias vietos jauniems šauliams. Ateityje su šiuo burlaiviu planuojame aplankyti lietuvių bendruomenes Stavangeryje, Bergene ir Trondheime. Norime toliau išlaikyti gerą draugišką dvasią, aukštą moralę ir motyvaciją būryje. Tai ir pabrėžiu savo šauliams: jūs rašote Norvegijos lietuvių šaulių istoriją.

Ką būtų galima tobulinti? Šiuo metu sudėtinga tai tiksliai pasakyti – dirbame ir veikiame su tuo, ką turime. Viskas prasideda nuo mažų dalykų – ir mes tikime, kad išaugsimė. ×

TEN, KUR BAIGIASI MOTYVACIJA, – PRASIDEDA DISCIPLINA

1

8

Tekstas: SIMONA KULIEŠAITĖ
Nuotrauka: VIDMANTAS ČINAUSKAS

„Ten, kur baigiasi motyvacija, – prasideda disciplina.“ Iš pirmo žvilgsnio tai gali skambėti kaip eiliniai žodžiai, dar viena frazė iš sąsiuvinio viršelio. Bet sustokime. Šių žodžių prasmė – kur kas gilesnė: tai gyvenimo principas, kuris ne kartą išbandytas ne tik pratybose, bet ir realiose kovose, gyvenime, istorijoje.

Motyvacija dažnai laikoma pagrindiniu mūsų varikliu. Ji uždega – norime veikti, sportuoti, siekti, įsitraukti. Tačiau kiek kartų sau esame ištarę: „Neturiu jėgų šiandien“, „nesinori“, „gal rytoj“? Kiek kartų pradėjome su entuziazmu, bet pusiaukelėje nuleidome rankas? Ir štai čia – kai noras išblėsta, kai aplink tylu, kai kūnas pavargęs, o galva pilna abejonių, būtent tuomet į mūsų kasdienybę žengia disciplina. Disciplina – tai ne spaudimas iš išorės. Tai – tylus, vidinis sprendimas. Valia daryti tai, kas reikalinga, net jei nenori. Net jei sunku. Net jei niekas nežiūri. Tai tarsi susitarimas su savimi, kuris veikia net tada, kai dingsta motyvacija. Lietuvos istorijoje gausu pavyzdžių, kai būtent disciplina vedė žmones pirmyn. Pokario partizanai gyveno be jokių garantijų.

Mišakai, šaltis, badas, mirtina rizika – jie nebuvo „užsidegę“ kasdien. Bet kasdien kėlėsi. Kasdien gynė. Kodėl? Nes jų veiksmus valdė ne emocijos, o principai. Ne „noriu“ ar „nenoriu“, o „privalau“. Pareiga, drausmė, atsakomybė – tai buvo jų tikrasis ginklas. Šių dienų kariuomenėje disciplinos reikšmė taip pat nesumenko. Priešingai – ji išliko kaip kertinė vertybė. Jaunas karys gali pradėti tarnybą kupinas entuziazmo, bet išbandymas ateina vėliau. Kai skauda. Kai lyja. Kai trūksta miego. Kai norisi namo. Tada ir paaiškėja – kas pasikliauna tik motyvacija, o kas remiasi disciplina. Tą patį galime pasakyti ir apie šaulių bendruomenę.

Tikras šaulys – tai ne tik tas, kuris dalyvauja rikiuotėje ar žygiuoja gražiai. Tikras šaulys atsiskleidžia tuomet, kai niekas neprašo, bet tu vis tiek padarai. Kai atsikeli šeštą rytą, nors galėtum dar miegoti. Kai padedi broliui šauliui, nors ir pats pavargęs. Kai laikaisi žodžio, net jei niekas jo neprimena.

Disciplina – tai ne apranga, ne ženklas ant peties. Tai vertybė, kuri matoma iš veiksmų. Iš kasdienių, mažų, bet nuoseklių pasirinkimų. Būtent todėl disciplina yra ne tik jėga, kuri veda į tikslą. Ji taip pat yra pamatas lyderystei.

1. Nes būtent tada, kai nutyla emocijos, kai nebelieka aplodismentų, ten prasideda tikras darbas. Ten prasideda disciplina.

Nes lyderiu tampa ne tada, kai visi ploja, o tada, kai kiti nustoja eiti, o tu eini toliau. Tyliai. Ramiai. Užtikrintai.

Apibendrinant – motyvacija gali būti gera pradžia. Ji padeda žengti pirmą žingsnį. Tačiau ilgose distancijose – o tokia ir yra šaulio tarnyba bei pilietinis įsipareigojimas – svarbiausia tampa disciplina. Ji – tylus, bet galingas variklis, vedantis per nuovargį, per abejones, per sunkumus. Ji kuria ne tik tvirtą žmogų, bet ir stiprią valstybę.

Ir kiekvienas iš mūsų gali būti šios valstybės ramstis. Tereikia ne laukti motyvacijos, o pasitikėti tuo, ką pasiryžai daryti. Nes būtent tada, kai nutyla emocijos, kai nebelieka aplodismentų, ten prasideda tikras darbas. Ten prasideda disciplina. ×

Apibendrinant – motyvacija gali būti gera pradžia. Ji padeda žengti pirmą žingsnį. Tačiau ilgose distancijose – o tokia ir yra šaulio tarnyba bei pilietinis įsipareigojimas – svarbiausia tampa disciplina.

„FINAL DESTINATION“,

ARBA KAIP IŠKYLOS AUTOMOBILIU NEPAVERSTI KATASTROFA

Tekstas:

EDUARDAS KLIMENKA,
GABRIELIUS E. KLIMENKA,
#IŠGYVENIMO AKADEMIJA KLIMENDKA

Nuotraukos:

VYTARAS RADZEVIČIUS

Kas gali būti geriau už saulėtą dieną, spindinčius automobilio langus ir entuziastingą kompaniją, pasiruošusią įveikti kelias dešimtis ar net šimtus kilometrų dėl vieno tikslo – pailsėti gamtoje? Tačiau prieš pasivaikščiojimus miške, šašlykų kepimą ar tingų lervėjimąsi paplūdimyje visada laukia kelionė. Ir dažniausiai – nuosavu automobiliu.

1. Viliojantis kelias Ugnies žemėje.

2. Andų kalnų link (Argentina).

3. Nuobodžiaujantis keleivis Šanchajaus pūstyje.

9

Tad pakalbėkime apie tai, kaip pasiruošti kelionei automobiliu ir kaip jame derėtų elgtis, kad šis nuotykis netaptų tavo paskutine kelione.

Savaime suprantama, automobilis turi būti techniškai tvarkingas. Tačiau prieš ilgesnę kelionę būtina profilaktiškai įsitikinti, ar nėra paslėptų gedimų. Bent minimali techninė apžiūra – būtina. Ypač jei kažkas barška, sklinda neįprasti garsai ar prietaisų skydelyje dega įspėjamosios lemputės. Jei nežinojai – šios lemputės nėra tik dekoracijos.

Jeigu patikrinai ir viskas atrodo gerai – puiku, viena problema mažiau. Jei aptikai gedimų – irgi gerai, kad sužinojai. Patikėk, partempti sugedusį automobilį ir jį remontuoti viduryje kelionės kainuos kur kas daugiau, nei viską pasiruošti iš anksto.

Prieš išvažiuojant į kelią verta atlikti kelis, atrodytų, smulkius, bet iš tiesų gyvybiškai svarbius dalykus: patikrinti padangų slėgį, stabdžių veikimą, aušinimo sistemą, alyvos lygį, taip pat įsitikinti, kad prietaisų skydelyje nedega jokios įspėjamosios lemputės. Tiesiog įsisąmonink – stabdžiai reikalingi ne tik mieste, bet ir kiekvieną kartą, kai automobilis juda. O net ir menkiausi gedimai gali sugadinti visą kelionę.

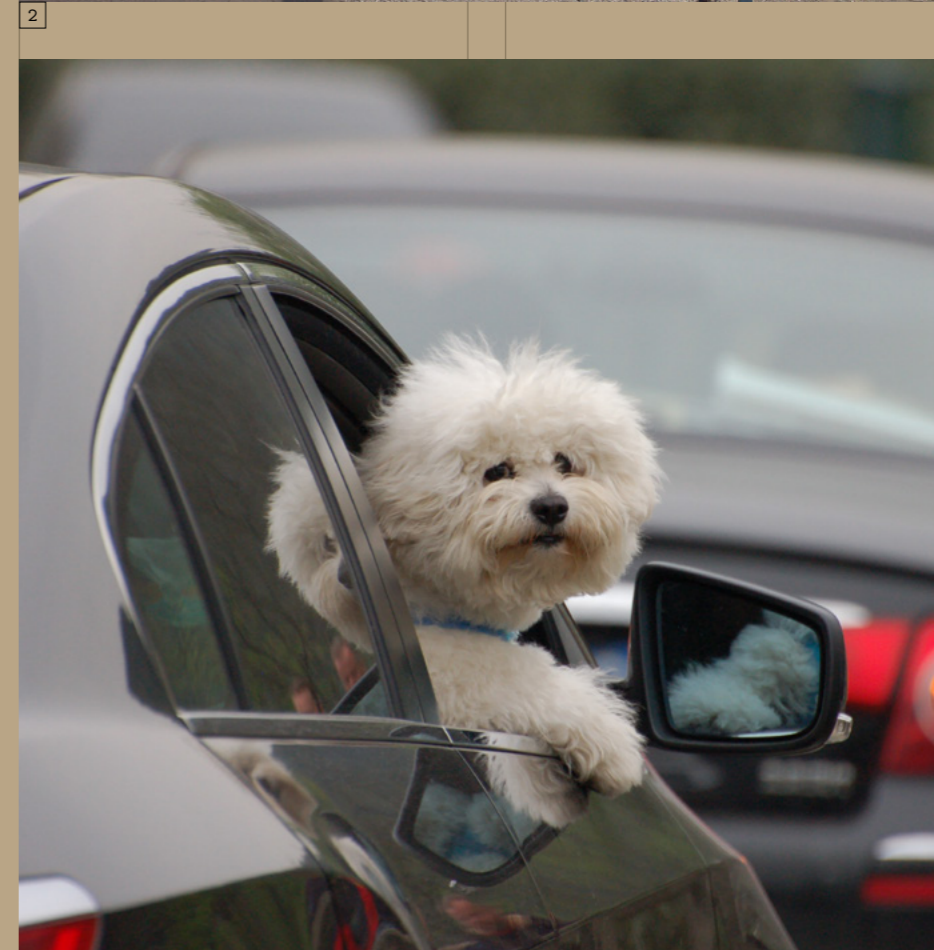
Vietoje smagaus laiko prie ežero – trijų valandų tūnojimas prie kelio laukiant techninės pagalbos. Valandos, kurios galėjo būti panaudotos dešrelių kepimui ar maudynėms. Geriausiu atveju – sugadintos nuotaikos ir tylus draugų sprendimas kitą kartą važiuoti be jūsų. Blogiausiu – avarija su tragiškomis pasekmėmis.

Todėl prieš kiekvieną kelionę svarbu ne tik susikrauti inventorių ar užkandžius, bet ir atlikti bent minimalią automobilio techninę apžiūrą. Tai smulkmena, kuri gali išgelbėti viską.

SAUGUS ELGESYS AUTOMOBILYJE – NE TIK VAIKAMS!

Turintieji vaikų puikiai žino, kaip dažnai tenka kartoti: prisisek diržą, nedūk, palauk, dar nesustojome, paleisk brolio plaukus... Jei manai, kad visa tai būdinga tik vaikams, tikėtina, kad arba turi per mažai patirties, arba niekada nekeliausiai ilgesnių atstumų automobiliu.

Įsėdęs į automobilį, kiekvienas keleivis tampa potencialiu avarijos dalyviu, o nesugebėjimas saugiai elgtis transporto priemonėje šią riziką tik padidina. Nesvarbu, ar sėdi prie vairo, ar gale su ausinėmis – atsakomybė už savo saugumą tenka kiekvienam.

3

Todėl verta aptarti keletą svarbiausių taisyklių, kurios padės visiems keliaujantiems ne tik jaustis saugiau, bet ir pasiekti kelionės tikslą be nemalonių nutikimų.

Ar žinojai, kad saugos diržai yra privalomi visiems automobilyje esantiems keleiviams? Taip, net ir tiems, kurie sėdi gale. Ir taip – tavo mylimas šuniukas taip pat turėtų būti prisegtas. Beje, lagaminas irgi. Kodėl tai svarbu?

Kaip kiekvienas žinome, priekyje sėdintys keleiviai, jei jie segi diržus, avarijos metu neišskrenda per priekinį stiklą.

O sėdintys gale, atrodytų, neturi kur skristi – lango priekyje jų nėra. Bet tai nereiškia, kad jie saugūs. Ypač pavojinga sėdėti viduryje be diržo – mažesnio ūgio žmogus per smūgį gali iš tiesų išskristi pro priekinį stiklą. Taip, taip – ir tai nutinka. Tačiau net jei „nepavyksta“ išskristi, dar yra kur trenktis. Avarijos metu gale sėdintis žmogus be saugos diržo tampa tikru patrankos sviediniu. Įsivaizduok: gale sėdi 90 kg vyrukas ir avarijos metu visu svoriu lekia į tavo nugarą. Neskamba smagiai, tiesa? Šis „sviedinys“ smūgio metu išvysto tokią jėgą, kuri gali užmušti priekyje sėdintį. Ir tam nereikia didelio greičio. »

Pamenu, kartą automobilis tik pajudėjo ir lengvai stuktelėjo į stulpelį – gal kokiu 30–40 km/h greičiu. To pakako, kad gale sėdintis žmogus sulaužytų nosį į priekinės sėdynės atlošą.

Tas pats galioja ir gyvūnams, lagaminams bei kitiems nepritvirtintiems daiktams. Jie, būdami mažesni, gali pataikyti ne į sėdynę, o tiesiai į priekyje sėdinčiojo pakaušį. Ir nors „sviedinys“ mažesnis, žalos jis gali pridaryti ne ką mažiau nei 90 kg sveriantis keleivis.

Kartais prireikia ką nors pasiekti ar persivilkti drabužius, tad keleivis trumpam atsiseiga saugos diržą. Tačiau tai – pavojinga klaida. Avarija nesirenka patogiausio momento – ji įvyksta netikėtai. Ir net jei atsisegei tik „sekunde!“, gali nespėti pastebėti, kaip pats tampa NSO. Ne, ne tuo iš filmų – o *neprisigėsusiu skraidančiu objektu*.

Jeigu gerai paskriesi ir nosimi susipažinsi su asfaltu, yra rizika tapti neatpažintu skraidančiu objektu. Toks, kurio nei veidas, nei mintys nebepalieka įspūdžio niekam.

Visi tie pasiteisinimai – „mes gi dar stovim“, „mieste nereikia“, „aš sėdžiu už vairuotojo, niekas nepamatys“ – automobilyje neturi jokios vertės. Jie dažniausiai baigiasi netikėtu susitikimu su priekinės sėdynės atlošu... arba su asfaltu.

Saugos diržas – tai ne stiliaus detalė, o tavo gyvybės saugiklis. Segėk jį. Visada. Be jokių bet.

TELEFONAS VAIRUOJANT? NEJUOKAUKITE.

Turbūt nereikia aiškinti, kad vairuojant negalima naudotis telefonu. Tad tiesiog priminsime: telefono naudojimas prie vairo – vienas geriausių būdų pabendrauti su pasauliu... tik ne šiuo, o anuo.

Vairuotojas turi būti susitelkęs į kelią ir aplink vykstantį eismą. O telefonas rankoje paprastai tam labai trukdo. Kai kurie naudojami laisvų rankų įranga, bet net ir ją reikėtų naudoti kuo rečiau – pokalbis, ypač emociškai įtemptas, blaško dėmesį. Net jei manai, kad puikiai moki „multitaskinti“, viena pražiopsota smulkmena gali kainuoti labai brangiai. Paklausk savęs: ar yra toks pokalbis telefonu, už kurį verta atiduoti gyvybę? Jei atsakymas – ne, visus pokalbius atidėk tam laikui, kai sustosi.

Beje, įdomi detalė, kurios daugelis nežino: jei nori skambinti sustojęs, turėtum tai daryti išjungęs variklį. Taip, būtent taip numatyta kelių eismo taisyklėse.

4

5

6

KOJOS ANT PRIETAISŲ SKYDELIO? ČIA TAU NE SPA

Turbūt esi matęs filmuose tą romantišką vaizdelį, kai keleivė, mėvinti šortus, kojas padėjusi ant prietaisų skydelio, svajingai žvelgia į saulėlydį... O dabar realybė: sėdi štai tokia keleivė ir staiga avarija, nedelsiant iššauna pagalvė ir sulenkia keleivę per pusę, jos keliai – trenkiasi į veidą, stuburas lūžta, dubens kaulai sutrupa... Žodžiu, jei ji liks gyva, teks gydytis labai ilgai. Taigi, sėdėk normaliai, čia tau ne SPA, o potencialiai pavojinga situacija.

GERK VANDENĮ ATSARGIAI

Gal šis patarimas ir skamba keistai, bet dauguma žmonių automobilyje vandenį geria pavojingai. Įsivaizduok: prisidedi butelio kaklelį prie lūpų ir staiga – avarija. Jei laikai butelį automobilio judėjimo kryptimi, jis gali tiesiog suljsti tau į gerklę. Pasekmės? Gali būti net mirtinos.

Todėl jei geri vandenį automobilyje, pasuk galvą šiek tiek į šoną. Tokiu atveju, jei įvyktų smūgis, butelis lėks savo kryptimi, o tu – į kitą. Ir svarbiausia – tu ant jo nepasimausi.

MIEGO AUTOMOBILYJE YPATUMAI

Ilgos kelionės metu dauguma keleivių mėgsta pasnausti. Kad būtų patogiau, po galva kišamas megztinis, remiamasi į greta sėdinčiojo petį ir pan. Visi šie būdai nelabai patogūs, o kai kurie – ir pavojingi. Tačiau šįkart pakalbėkime apie vieną itin populiarų daiktą, kurį naudojant neteisingai galima sau rimtai pakenkti. Taip, kalbame apie kelionines pagalvėles – tas, kurios primena C raidę ir dedamos aplink kaklą.

Greičiausiai esi bandęs tokią pagalvėlę ir pagalvojai, kad tai visiškai nesąmonė. Jei taip – greičiausiai tiesiog nemokėjai ja naudotis.

Dažniausiai žmonės tokias pagalvėles dedasi taip, kad tarpas tarp jų galų būtų po smakru, o atrama – kaklo gale. Tačiau būtent toks pagalvėlių padėjimas ir yra klaidingas. Šių pagalvėlių tikslas – apsaugoti tavo kaklą ir sprandą staiga stabdymo ar smūgio atveju, ypač jei esi užmigęs ir tavo kūnas atsipalaidavęs.

Staugus stabdymas ar duobė gali sukelti netikėtą, nekontroliuojamą galvos judesį žemyn, o tai – esant tam tikrai jėgai – gali baigtis net sprando lūžiu.

Todėl tinkamas būdas naudoti kelioninę pagalvėlę yra toks: dėk ją taip, kad

7

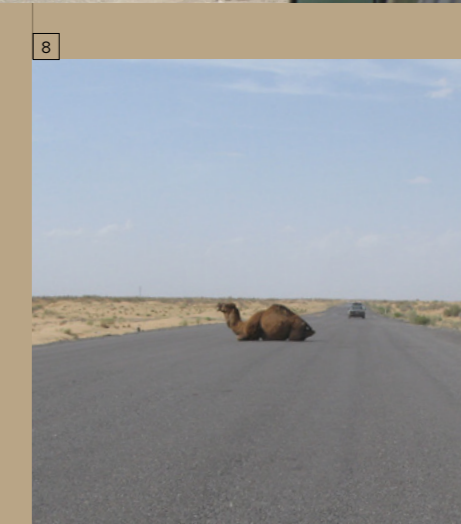
- 4. Patagonijos toliai.
- 5. Kelio ženklas Kinijoje su „taisyklinga“ anglų kalba.
- 6. Kai automobilis tampa nakvynės namais Patagonijoje.
- 7. Nuakšoto (Mauritanija) viešasis transportas.
- 8. Karakumų dykuma. Kelias su kliūtimis.

tarpas būtų ne po smakru, o nugarinėje kaklo dalyje. Kitaip tariant, pagalvėlės galai turėtų būti priekyje, o atrama – po smakru. Taip ji prilaikys galvą, jei krestels ar stabdys, ir apsaugos tavo sprandą nuo traumų.

Iškyla – puikus nuotykis, bet kelias iki jos neturi tapti trileriu. Pasiruošimas, atsakingumas ir bent šiek tiek sveiko proto – geriausi kelionės palydovai. Ir atsimink – jei ką, yra autobusas. Ten jau viskas daug paprasčiau, tačiau saugos diržą vis tiek segėti reikia, nes avarijos pasekmės bus tapačios. Nepamiršk, kad automobilis yra transporto priemonė, susijusi su tam tikra rizika. Realia rizika. Fiziškai jaučiama ir skausminga.

NEVAIRUOK PAVARGĘS

Turbūt esi patyręs tokią kelionę, kai miegas tiesiog laužia: geri energinius gėrimus, šturmanas tave kalbina,

leidžiate garsiai muziką, darai visokiausius keistus dalykus, kad tik neužmigtum. Bet kiekvieną kartą kalbėdami apie saugumą primename – jis svarbiausias.

Pagalvok: kelionė ilga, nori laimėti kelias valandas ir pasiekti tikslą greičiau. Bet kai esi pavargęs, tavo ir keleivių galutinė vieta gali būti... už ano posūkio. Patikslinsime – galutinė vieta bus Karmėlavos, Rasų ar kitose kapinėse. Ir labai greitai, jei vairuosi pavargęs.

Tad pasverk: ar tikrai verta dėl kelių laimėtų valandų rizikuoti savo ir keleivių gyvybėmis? Juk jei užsnūsi, o keleiviai miega, jie nespės suprasti, kodėl prieš akis staiga išdygo šventas Petras.

Ir galiausiai atmint: avarijose žmonės žūsta greitai, tyliai ir kasdien. Nesilaikydami saugumo ir sveiko proto ne tik padidinsi statistiką, bet ir gali būti, kad kelionės tikslo taip ir nepasieksi. x

SEIME VYKO KONFERENCIJA

„ŠAULIŲ SAJUNGOS INTEGRACIJA Į LIETUVOS KARIUOMENĘ TARPUKARYJE IR DABAR“

10

„Trimito“ informacija

Nuotraukos: ŪLA LIŠKEVIČIŪTĖ,
SEIMO KANCELIARIJA

Liepos 3 dieną Seimo Konstitucijos salėje vyko konferencija „Šaulių sąjungos integracija į Lietuvos kariuomenę tarpukaryje ir dabar“.

Konferencijoje buvo aptariama visuomenės įsitraukimo į krašto gynybą tema, pranešėjai apžvelgė šaulių dalyvavimą Nepriklausomybės kovose bei Šaulių sąjungos vietą gynybos planuose XX amžiaus ketvirtajame dešimtmetyje.

Konferencijos dalyvius pasveikino Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas Juozas Olekas, krašto apsaugos viceministras Karolis Aleksa, Lietuvos kariuomenės vadas gen. Raimundas Vaikšnoras.

Konferencijoje buvo aptariama visuomenės įsitraukimo į krašto gynybą tema, pranešėjai apžvelgė šaulių dalyvavimą Nepriklausomybės kovose bei Šaulių sąjungos vietą gynybos planuose XX amžiaus ketvirtajame dešimtmetyje. Pranešimus apie tai skaitė prof. Valdas Rakutis (Seimo Laikinosios Lietuvos kariuomenės ir Lietuvos šaulių sąjungos draugų grupė), dr. Audrius Skaistys (Lietuvos šaulių sąjunga), prof. Jonas Vaičėnionis (Vytauto Didžiojo universiteto [VDU] Istorijos katedra), LŠS Vlado Putvinskio-Pūtvio klubo prezidentas Stasys Ignatavičius.

Lietuvos šaulių sąjungos vado pavaduotojas plk. lt. Gediminas Latvyas pristatė, kokius pajėgumus Lietuvos šaulių sąjunga kuria ir plėtoja šiandien. Vyriausybės kancelerio pavaduotojas, Vyriausybės kanceliarijos Nacionalinio krizių valdymo centro vadovas (Tarybos pirmininkas) Vilmantas Vitkauskas analizavo šaulių indėlį krizių valdymo sistemoje, o Lietuvos kariuomenės Karo komendantūrų valdybos vadas plk. Danas Mockūnas kalbėjo apie Šaulių sąjungos pajėgumų integravimą į Ginkluotąsias pajėgas ir bendrą šaulių karinį rengimą su Lietuvos kariuomene.

Konferenciją užbaigė diskusija „Ar rengiamės ateities karui. Koks LŠS vaidmuo?“. Renginį organizavo Lietuvos Respublikos Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas ir Lietuvos šaulių sąjunga. x

1. Iš kairės: LŠS vadas Linas Idzelis, LK vadas Raimundas Vaikšnoras, Seimo pirmininko pirmasis pavaduotojas Juozas Olekas, krašto apsaugos viceministras Karolis Aleksa, „Trimito“ redaktorius Vytautas Radzevičius.

2.-3. Konferencijos akimirkos.

NAUJA PARTNERYSTĖ – SAUGESNEI ATEIČIAI!

„Trimito“ informacija

Nuotrauka: LIETUVOS INŽINERIJOS KOLEGIJA

1. Sutartį pasirašė Lietuvos inžinerijos kolegijos direktorė dr. Lina Girdauskienė ir LŠS vadas pulkininkas Linas Idzelis.

1

Lietuvos šaulių sąjunga pasirašė bendradarbiavimo sutartį su Lietuvos inžinerijos kolegija (LIK) – kartu bus kuriamas Dronų surinkimo ir technologijų vystymo kompetencijų centras.

Šis centras veiks LIK bazėje ir taps erdve, kurioje bus ugdomi ateities technologijų specialistai – piliečiai, gebantys konstruoti, valdyti ir pritaikyti dronus tiek gynybos, tiek civilinėje srityje.

„Šaulių sąjungos siekis – suburti ir paruošti kuo daugiau žmonių, išmanančių dronų valdymą ir konstravimą. Džiaugiamės, kad LIK tai supranta ir dar iki sutarties pasirašymo aktyviai įsitraukė – suteikė šauliams erdvių mokymams, o dėstytojai padėjo konstruoti FPV dronus. Kuo daugiau tai išmanančių piliečių turėsime, tuo saugiau jausimės“, – sako Šaulių sąjungos vadas plk. Linas Idzelis.

LIK studentai galės gilinti žinias apie dronus, o specialiai kuriamas mokomasis modulis leis praktiškai konstruoti, tobulinti ir testuoti šias technologijas.

„Sujungsime Šaulių sąjungos praktinę patirtį, mūsų dėstytojų ir mokslininkų žinias. Tai leis ne tik vykdyti dronų testavimą, bet ir juos perrinkti, modifikuoti

Sujungsime Šaulių sąjungos praktinę patirtį, mūsų dėstytojų ir mokslininkų žinias. Tai leis ne tik vykdyti dronų testavimą, bet ir juos perrinkti, modifikuoti bei kurti technologinius sprendimus realiems iššūkiams spręsti.

bei kurti technologinius sprendimus realiems iššūkiams spręsti. Tikime, kad taip galime prasmingai prisidėti prie šalies saugumo užtikrinimo“, – teigia LIK Mokslo ir verslo bendradarbiavimo centro vadovas Giedrius Žukauskas.

Ši partnerystė – dar vienas žingsnis į priekį stiprinant Lietuvos atsparumą ir technologinį pasirengimą. x

11

LIETUVIŲ VIENYBĖS DIENOS PROGA – ŠAULIŲ DOVANA LIETUVAI!

Minėdamas Lietuvių vienybės dieną, Lietuvos šaulių sąjungos Liuksemburgo šaulių būrys pristatė išskirtinę dovaną Lietuvai – audioknygą „Kaip laimėti partizaninį karą?“. Tai – profesionaliai įgarsinta knyga, kurią nemokamai galima klausyti Lietuvos audiosensorinės bibliotekos platformoje ELVIS.

„Viešojoje erdvėje galima rasti nemažai literatūros partizaninio pasipriešinimo tema, tačiau greitas gyvenimo tempas dažnai neleidžia praleisti tiek laiko prie knygų, kiek norėtūsi. Pastebėjome, kad garsiniu formatu šios srities leidinių trūksta, todėl kilo idėja įgarsinti šiaudien aktualią mokslinę studiją, kad visi ją galėtų klausyti nemokamai. Vadovavomės Vlado Putvinskio-Pūtvio įsakymu šauliams „Švieskis ir šviesk“, susitelkėme ir sėkmingai įgyvendinome šią patriotinę iniciatyvą“, – sako Liuksemburgo būrio šaulys, projekto iniciatorius Dainius Butrimavičius.

Audioknyga, kurioje pristatoma nekonvencinių karų analizė su išvadomis Lietuvai, skirta kiekvienam, norinčiam geriau suprasti šiuolaikinių partizaninių konfliktų specifiką ir jų reikšmę nacionaliniam saugumui. Ji lengvai prieinama mobiliuosiuose įrenginiuose.

Lietuvių vienybės diena: Liuksemburgo šauliai dovanuoja Lietuvai nemokamą audioknygą „Kaip laimėti partizaninį karą?“. Autoriai – Artur Plokšto, Andrejus Demeško ir Irmantas Grušauskas, leidinį išleido Gen. Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija, o jo garsinimą įgyvendino Liuksemburgo šaulių būrys, bendradarbiaudamas su Lietuvos audiosensorine biblioteka. Audioknyga įrašyta profesionalaus diktoriaus, atitinka autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo reikalavimus.

Pasak knygos autorių, „vertinant šiandieninę Lietuvos geopolitinę situaciją, partizaninis karas gali tapti lemiamu veiksmu išsaugant nepriklausomybę –

užkertant kelią okupantų valdžios legitimizavimui ir ruošiant dirvą sąjungininkų pajėgoms“.

„Tikiu, kad ši audioknyga padės žmonėms geriau suprasti, jog ginti valstybę – visų mūsų, jos piliečių, reikalas. Istorija tai įrodė, ir ši žinia turi pasiekti kuo daugiau mūsų piliečių“, – sako Liuksemburgo šaulys D. Butrimavičius.

Anot jo, tai tik pirmą kregždę. Liuksemburgo šauliai svarsto įgarsinti ir daugiau knygų patriotine, istorine, pilietinio ugdymo tematika.

„Lietuvos šaulių sąjungos padaliniai užsienio valstybėse plečiasi ir stiprėja: šauliai jau veikia Belgijoje, Nyderlanduose, Prancūzijoje, Liuksemburge, Jungtinėje Karalystėje, Vokietijoje, Danijoje, Norvegijoje, Suomijoje ir Estijoje, JAV. Liuksemburgo šaulių iniciatyva dovanoti Lietuvai audioknygas yra labai konkreti ir apčiuopiama parama mūsų valstybei, ypač dabar, kai visuomenės susitelkimas ir pasiruošimas visuotinei valstybės gynybai toks aktualus“, – įsitikinęs Lietuvos šaulių sąjungos vado patarėjas diasporai Laurynas Gerikas.

Audioknyga „Kaip laimėti partizaninį karą?“ pasiekama per Lietuvos audiosensorinės bibliotekos ELVIS platformą: x

12

„Trimito“ informacija

1

1. Audioknygą „Kaip laimėti partizaninį karą?“ nemokamai galima klausyti Lietuvos audiosensorinės bibliotekos platformoje ELVIS.

KAIP ATSKIRTI, AR MATOMAS ŽMOGUS YRA TIKRAS?

Rubrika „Kibernetinis saugumas“ rengiama bendradarbiaujant su oficialiu ESET atstovu Lietuvoje „NOD Baltic“.

13

Ar socialiniuose tinkluose kada nors matėte gydytoją, kuris per minutę paaiškina, kaip numesti svorio be sporto ar išgydyti lėtinę ligą neva natūraliais ekstraktais? Gali atrodyti įtikinamai, tačiau vis dažniau už balto chalato ir medicininių terminų slepiasi ne specialistas, o išmanųjį klastojimą (angl. *deepfake*) pasitelkiant sukurtas avatareas.

1. „Baltimax“ kibernetinio saugumo inžinierius ir ESET ekspertas Lukas Apynis.

Tokių vaizdo įrašų tikslas yra ne padėti, o suklaidinti, įsiūlyti nusipirkti abejotinos kilmės ir poveikio produktų. Kaip neįkliūti į sukčių pinkles ir išmokti atskirti tikrus ekspertus nuo išmaniai sukurtų?

Išmanusis klastojimas – tai vaizdo ar garso įrašas, sukurtas ar pakoreguotas pasitelkiant dirbtinį intelektą (DI), įtikinamai imituojantis žmonių veidus, balsus ir judesius. Tokie įrašai gali atrodyti itin tikroviški – žiūrovas gali nesuprasti, kad ekrane matomas žmogus iš tiesų yra DI sukurtas avatareas ir realybėje neegzistuoja. Nors ši technologija gali būti naudojama kūrybiniais ar edukaciniais tikslams, dažnai ji išnaudojama dezinformacijai, sukčiavimui ar net tapatybės vagystėms.

„Būtent dėl savo realistiškumo išmanusis klastojimas tampa vis pavojingesniu įrankiu, ypač kai pasitelkiami tokie jautrūs kontekstai kaip medicina“, – sako „Baltimax“ kibernetinio saugumo inžinierius ir ESET ekspertas Lukas Apynis.

Anot jo, tokiuose socialiniuose tinkluose kaip „Facebook“, „TikTok“ ar „Instagram“ matomi tariami gydytojai – vadinamieji „TikDocs“ – dažnai pasitelkia profesionaliai atrodantį turinį: dėvi chalatus, vartoja medicininius terminus, neva remiasi moksliniais tyrimais ar tariama klinike patirtimi. Tačiau jų tikslas nėra padėti pacientui – dažniausiai už to slepiasi reklamuojami produktai.

TOBULĖJANČIOS TECHNOLOGIJOS – IŠŠŪKIS VARTOTOJAMS

Kibernetinio saugumo kompanijos ESET tyrėjai Lotynų Amerikoje aptiko dešimtis paskyrų, skleidžiančių klaidingą su sveikata susijusią informaciją. DI sukurti avatarei vaizdavo ginekologus, dietologus ir kitus sveikatos specialistus. Šiuose vaizdo įrašuose kalbama apie sveikatos problemas ir siūlomi neva natūralūs sprendimai.

Pavyzdžiui, viename vaizdo įrašė tariamas gydytojas teigia, esą tam tikri lašai yra natūralesnė ir efektyvesnė alternatyva vaistui, skirtam diabetui gydyti, tačiau dažnai vartojamam ir svoriui mažinti. Vis dėlto paspaudus nuorodą vartotojas nukreipiamas į žinomą internetinės prekybos tinklalapį, kuriame siūlomas produktas neturi nieko bendra nei su svorio mažinimu, nei su medicina apskritai.

Taip pat aptikta paskyra, kuri neva priklauso ginekologei, turinčiai trylikos metų patirtį – jos atvaizdą ekspertai rado avatarų bibliotekoje.

„Nors daliai vartotojų toks turinys socialiniuose tinkluose gali kelti juoką, deja, realybėje tūkstančiai vartotojų yra apgaunami, įtikinami nusipirkti neaiškios kilmės produktus, kurių saugumas nėra patvirtintas“, – aiškina IT žinovas L. Apynis.

Dėl vis tobulėjančių technologijų suklastotus vaizdo įrašus atskirti darosi vis sudėtingiau – dirbtinio intelekto modeliai leidžia imituoti žmogaus balsą, mimikas, kalbėjimo manierą. Kai kuriais atvejais netgi pasitelkiami žinomų gydytojų veidai ar vardai.

„Net ir technologijų srityje patyrusiems žmonėms vis sunkiau suprasti, kad įrašas yra klastotė. DI kuriami avatarei tampa vis tikslesni, jų kūrimas pigesnis, o platinimas – greitesnis. Tai atveria duris dezinformacijai neįtikėtinu mastu“, – pastebi L. Apynis.

KUO VAIZDO KLASTOTĖS PAVOJINGOS?

Suklastoti vaizdo įrašai su netikrais gydytojais kelia realią grėsmę – ir tai ne tik galimas finansinis nuostolis, įsigijus neaiškių produktų. Kai žmonės patiki klaidinančia informacija ir patarimais, jie gali atidėti profesionalią konsultaciją, savo nuožiūra keisti gydymą be medikų priežiūros ar naudoti produktus, kurie yra potencialiai pavojingi. Tai ne tik kelia pavojų sveikatai, bet ir mažina pasitikėjimą medicinos sistema.

„Kai tikrų gydytojų patarimai internete susipina su dirbtinio intelekto sukurtą dezinformaciją, visuomenė ima abejoti net ir patikimais šaltiniais. Ilgainiui tai gali turėti neigiamą poveikį visuomenės sveikatai“, – sako kibernetinio saugumo inžinierius L. Apynis.

Jis pažymi, kad pasitelkiant DI sukurti gydytojai dažnai taikosi į žmones, susiduriančius su lėtinėmis ligomis, antsvoriu, hormonų sutrikimais ar kitomis jautriomis sveikatos problemomis. Tokie žmonės dažnai ieško greitų sprendimų, todėl yra pažeidžiami. Vaizdo įrašuose žadami neva lengvi, natūralūs ir alternatyvų neturintys sprendimai, kurie gali pasirodyti viliojantys.

Būtent emocinis poveikis ir asmeniškumo imitacija šiuos vaizdo įrašus daro dar pavojingesnius.

KAIP ATPAŽINTI NETIKRUS GYDYTOJUS?

Visi „TikDocs“ vaizdo įrašai panašaus scenarijaus: kalbantis avatareas, dažnai rodomas ekrano kampe, pateikia sveikatos ar grožio patarimus. Patarimai gali skambėti įtikinamai, dažnai kalbama apie tariamai natūralias priemones ir skatinama įsigyti konkrečius produktus.

Vaizdo klastotes atpažinti darosi vis sunkiau, todėl kibernetinio saugumo ekspertas L. Apynis pateikia **penkis požymius, dažnai indikuojančius, kad įrašu pasitikėti neverta:**

1. lūpų judesiai ne visada sinchronizuoti su garsu, o veido išraiškos arba emocijos atrodo nenatūraliai;
2. vizualiniai trikdžiai – neryškūs, išblukę kraštai, staigūs apšvietimo pasikeitimai;
3. balsas robotiškas ar neįprastai švarus;
4. paskyra – nauja, be sekėjų ar istorijos;
5. vartojamos tokios frazės kaip „gydytojai nekenčia šio metodo“, „garantuoti rezultatai“, „stebuklingas vaistas“ ir pan.

KAIP APSISAUGOTI?

Daugėjant išmanojo klastojimo atvejų, labai svarbu stiprinti visuomenės skaitmeninį raštingumą, mokyti kritiškai vertinti turinį, patikrinti šaltinius, nesidalyti neaiškiais vaizdo įrašais.

Kibernetinio saugumo ekspertas L. Apynis pateikia rekomendacijas, ką daryti siekiant apsisaugoti nuo apgavysčių socialiniuose tinkluose:

- tikrinti šaltinius – ar gydytojas tikras, ar turi patvirtintą paskyrą;
- vengti produktų, kurie žada „greitą rezultatą be pastangų“;
- nepasitikėti paskyromis, kurios neskelbia kontaktų, klinikos informacijos ar nuorodų į oficialius šaltinius;
- kilus abejonų – pasitarti su patikimais gydytojais, o ne remtis socialiniais tinklais kaip diagnozės šaltiniu. ×

UKRAINA 2014 METAIS IŠŠŪKIAI IR IŠBANDYMAI. VIII DALIS

1

POSTIMPERINĖS KOLONIZACIJOS ĮVEIKIMO PATIRTIS (VIII)

Nuotraukos: VYTARAS RADZEVIČIUS

„Trimitas“ tęsia straipsnių ciklą apie Ukrainos įvykius 2014 metais. Jį parengė Ukrainos karo veteranas Seržas Ševčenka ir plk. Prano Saladžiaus šaulių 9-osios rinktinės šaulė Vilma Kiurė.

1. Kyjivo miesto vartai ir vienas iš daugelio visureigių, kuriuos lietuviai gabena į frontą ukrainiečiams.

2. Taikinyš ukrainiečių poligone.

14

Nuo 2014-ųjų pavasario Ukrainos Donecko ir Luhansko sričių teritorija, atsidūrusi apsiskelbusių „liaudies respublikų“ žinioje, pavirto nestabilumo, teroro ir sugriautų gyvenimų zona. Pažadai įvesti naują tvarką ir suklestėti šių regionų gyventojams atsigręžė žiauria kriminalinės diktatūros realybe.

PADĖTIS OKUPOUOTOSE TERITORIJOSE

2014-ųjų pavasaris rytų Ukrainai tapo negrįžtamumo tašku. Rusija, pradėjusi ginkluotą intervenciją Krymo užgrobimu, perkėlė konfliktą į Donbaso regionus, inspiruodama separatistų maištą.

Pirmaisiais mėnesiais, kai lozungai apie „nepriklausomybę“ ir „rusų pasaulį“ dar skambėjo šviežiai, daugelis regiono gyventojų puoselėjo iliuzijas apie pagerėjimą. Tačiau netrukus okupacijos tikrovė visiškai atsiskleidė.

Nuo 2014-ųjų pavasario Ukrainos Donecko ir Luhansko sričių teritorija, atsidūrusi apsiskelbusių „liaudies respublikų“ žinioje, pavirto nestabilumo, teroro ir sugriautų gyvenimų zona. Pažadai įvesti naują tvarką ir suklestėti šių regionų gyventojams atsigręžė žiauria kriminalinės diktatūros realybe. Politinė, socialinė ir ekonominė padėtis šiose teritorijose

2

greitai degradavo, paversdama jas izoliuota, engiama humanitarinės krizės zona.

REPRESIJŲ REŽIMAS

Nuo pat pradžių įvedus „DLR“ ir „LLR“ režimus pagrindine egzistavimo okupuotose teritorijose sąlyga tapo visiškai lojalumas valdžiai. Bet kokie kritikos arba nepritarimo bandymai buvo užgniaužiami žiauriai ir be kompromisų. Opoziciškai nusiteikusių piliečių areštai tapo kasdienybe. Neretai po tokių areštų žmonės dingdavo be pėdsakų.

Nuo pat pirmųjų okupacijos dienų naujoji „vadovybė“ įvedė griežtą visų gyvenimo aspektų kontrolę. Prisidengus kova su „Ukrainos diversantais“ ir „nacionalistais“, prasidėjo masiniai areštai ir tardymai. Žmonės, atvirai reiškę proukrainietiškas pažiūras arba tiesiog įtariamieji neloyalumu, dingdavo vadinamųjų „valstybės saugumo ministerijų“ rūsiuose.

Kalėjimai, įsteigti užgrobtose administracijos patalpose, virto teroro simboliu: sumušimai, kankinimai, seksualinė prievarta ir žeminimai tapo kasdienybe tiems, kas pakliūdavo į smogikų rankas.

Žodžio laisvė buvo visiškai užgniaužta. Nepriklausoma žiniasklaida dingo, o jų vietą užėmė propagandiniai resursai, kontroliuojami „DLR“ ir „LLR“ lyderių. Netgi paprastas pokalbis kavinėje ar gatvėje galėjo baigtis skundu ir suėmimu. Žmonės bijojo atvirai kalbėtis netgi su draugais ir kaimynais.

EKONOMINĖ IR SOCIALINĖ KRIZĖ

Donbaso okupacija sudavė pražūtingą smūgį regiono ekonomikai. Įmonės masiškai uždaromos, jų įranga iškeldavo į Rusiją. Žmonės neteko darbo. Situacija darėsi vis blogesnė: sulig kiekvienais metais galimybių įsidarbinti civilinėje sferoje buvo vis mažiau. »

Ekonominė situacija prastėjo sulig kiekvienu mėnesiu. Pramonės įmonių užgrobimas, logistinių ryšių pertrūkis ir platinimo rinkų netektis sukėlė masinius atleidimus iš darbo. Daugelis didelių kompanijų ir įmonių nutraukė savo veiklą arba buvo „nacionalizuotos“, kas tikrovėje reiškė užgrobimą ir išplėšimą. Reguliarūs elektros, vandens ir šilumos tiekimo pertrūkiai tapo norma.

Atlyginimai ir pensijos daugeliu atvejų buvo išmokami su ilgais užlaikymais arba neišmokami visai. Žmonės išgyveno iš smulkios prekybos, humanitarinės pagalbos ir prekių mainų. Būtiniausių prekių kainos pašoko, kas komplikavo situaciją. „Respublikų“ valiuta, nepaisant jos įvedimo, faktiškai neturėjo perkamosios galios, o Rusijos rublis dominavo vietinėje ekonomikoje.

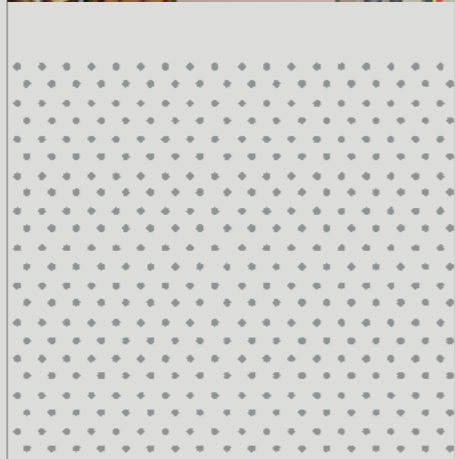
Vienintelis stabilus uždarbio šaltinis tapo karinė, politinė ir administracinė tarnyba naujiems marionetiniams režimams. Arba kriminalinis turto ir aktyvų padalijimas: nuo privačių butų, namų ir automobilių užgrobimo ir tiesioginio pinigų prievartavimo už įkaitų išpirkimą iki reideriško užgrobimo ir užgrobtos Ukrainai priklausančio valstybinio ir visuomeninio turto perpardavinėjimo.

Medicinos paslaugų situacija tapo katastrofiška. Vaistai, kuriuos anksčiau buvo galima nusipirkti, dingo iš vaistinių lentynų. Daugelis gydytojų išvyko, o likusiems teko dirbti nežmoniškomis sąlygomis. Operacijos buvo atliekamos be būtiniausių medžiagų, o pacientus neretai palikdavo mirti dėl resursų trūkumo.

Švietimo sistema taip pat buvo sugriauta. Į mokyklas ir universitetus įvestos naujos „programos“, pagrįstos rusiška istorijos ir ideologijos versija. Ukrainiečių kalba praktiškai buvo išstumta iš ugdymo proceso. Vaikai augo informacinės izoliacijos sąlygomis, pasmerkti galingam propagandos poveikiui.

Nuolatinė baimė, resursų trūkumas ir neviltingas atvedė prie to, kad išplito depresija ir postrauminio streso sutrikimai. Žmonės, pripratę prie taikaus gyvenimo, atsидūrė karo, propagandos ir nežinios dėl ateities atmosferoje. Daugelis ieškojo būdų išvykti, bet sienos su Ukraina pavaldžia teritorija buvo griežtai saugomos, o išvykimas į Rusiją daugeliui buvo finansiškai nepakeliamas.

Humanitarinė pagalba, tiekama iš Rusijos arba tarptautinių organizacijų, neretai buvo skirstoma neteisingai. Ji tapo manipuliacija ir kontrolės objektu. Daugelis prekių atsidurdavo prekyboje, o ne pas tuos, kam jų reikėjo.

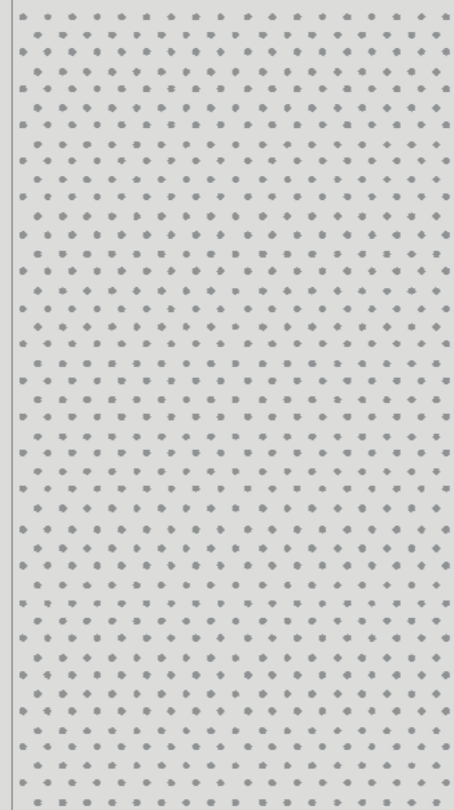
3. Ukrainos kariai dalį amunicijos gamina namudinėmis sąlygomis - jiems visada praverčia iš storos plieno vielos pagamintas šrapnelis.

4.-5. Ukrainiečių mokyklose tokiomis vaizdinėmis priemonėmis vaikai supažindinami su pavojų keliančiais sprogmenimis.

6. Žuvusių Ukrainos didvyrių stendas mokykloje.

Gyvenimas okupacijoje tapo kova už išgyvenimą, kur pagrindinė taisyklė – neišsiskirti ir garsiai negalvoti. Ekonominė stagnacija, politinės represijos, humanitarinė krizė ir baimės atmosfera tapo nuolatiniai vietinių gyventojų palydovai.

Tuo metu, kai apsiskelbusių respublikų lyderiai stengėsi sukurti „valstybingumo“ iliuziją, realios gyventojų kančios liko už jų dėmesio ribų. Okupacija tapo ne tik fiziniu teritorijų užgrobimu, bet ir gilia moraline ir socialine milijonų žmonių trauma.

6. Tarptautinės misijos, tokios kaip Raudonasis Kryžius, veikia nuolat patirdamos spaudimą ir kontrolę iš ginkluotų grupuočių pusės.

Tarptautinės misijos, tokios kaip Raudonasis Kryžius, veikia nuolat patirdamos spaudimą ir kontrolę iš ginkluotų grupuočių pusės.

VISUOMENINIS AKTYVUMAS IR POLITINĖ LAISVĖ

Okupuotose teritorijose susidarius „DLR“ ir „LLR“, politinė ir visuomeninė veikla, nepriklausoma nuo lojalios prokremliniam „generalinės linijos“ separatistams, visiškai nutrūko. Bet kokios pastangos surengti viešus veiksmus – mitingą, susirinkimą ar streiką – buvo užgnaužtos. 2014-ųjų pabaigoje Donbaso šachtininkai pamėgino streikuoti, reikalaudami išmokėti atlyginimus. Valdžios atsakas buvo šokiruojantis: aktyvistams buvo grasinama mirtimi, juos sumušdavo ar išveždavo nežinoma kryptimi.

Nepriklausomos organizacijos, profsąjungos, žmogaus teisių aktyvistų grupės buvo sunaikintos. Viena, kas buvo leidžiama, – tai visiškai paklusnių valdžiai struktūrų veikla. Realus gyvenimas „DLR“ ir „LLR“ priminė niūrius XX amžiaus totalitarinių režimų istorijos puslapius.

Kaip ir bet koks fašistinis režimas, „DLR“ ir „LLR“ valdžia kišosi į asmeninį žmonių gyvenimą. Bet koks „netradiciškumas“ – seksualinė orientacija, religija, pažiūros – tapdavo persekiojimų pretekstu. LGBT organizacijos buvo likviduotos.

„neteisingų“ religinių srovių atstovai, įskaitant graikų apeigų katalikus ir protestantus, pasmerktos represijoms.

Ypač žiauriai persekioti Jehovos liudytojai ir mormonai. Vienas liudininkas pasakojo:

„Jie įsiveržė į mūsų pastorius namus, viską sugriovė, suėmė jį, o paskui grasino šeimai. Mes tiesiog išvažiuome naktį, viską palikę, ką turėjome.“

Gyvenimas okupacijoje tapo kova už išgyvenimą, kur pagrindinė taisyklė – neišsiskirti ir garsiai negalvoti. Ekonominė stagnacija, politinės represijos, humanitarinė krizė ir baimės atmosfera tapo nuolatiniai vietinių gyventojų palydovai. Tuo metu, kai apsiskelbusių respublikų lyderiai stengėsi sukurti „valstybingumo“ iliuziją, realios gyventojų kančios liko už jų dėmesio ribų. Okupacija tapo ne tik fiziniu teritorijų užgrobimu, bet ir gilia moraline ir socialine milijonų žmonių trauma.

Pagrindinis „DLR“ ir „LLR“ režimo tikslas – visiškai užgnaužti kitokį mąstymą ir sunaikinti bet kokias laisvės apraiškas. Palyginimai su nacistine Vokietija arba stalinine SSRS čia atrodo ne perdėjimas, o tiesioginė paralelė. Kaip tik todėl kova prieš šiuos režimus išlieka ne šiaip sau politikos klausimu, bet moraline ir žmogiška pareiga kiekvieno, kas tiki teise į laisvę ir orumą. >>

VIETOJE EPILOGO

Ukrainos patirtis kovojant su separatistų judėjimais gali praversti kitoms šalims, ypač tais atvejais, kai išorės jėgos panaudoja vidinius nesutarimus padėčiai destabilizuoti. Ukraina atskleidė, kad stipri nacionalinė tapatybė ir visuomenės susitelkimas į bendras vertybes sumažina separatizmo patrauklumą. Tam reikia šviečiamųjų programų plėtros, nacionalinės kultūros populiarinimo ir darbo prie istorinės atminties. Separatizmas Ukrainoje buvo aktyviai palaikomas išorės jėgų, todėl būtina gintis nuo išorės poveikio. Čia galima pasitelkti finansinių organizacijų priežiūrą, kovą su propaganda ir informacinio saugumą stiprinimą. Regionų nelygybė ir ekonominė disproporcija dažnai tampa separatistinių nuotaikų pagrindu. Neretai konfliktai kyla dėl neteisybės jausmo arba ignoruojamų vietinių bendruomenių interesų.

Svarbu palaikyti dialogą su piliečiais, kad būtų išryškintos ir sprendžiamos jų problemos anksčiau, nei jos peraugs į krizę. Ukraina pakvietė rezervistus ir savanorius ginti teritorijas, kas tapo svarbiu instrumentu priešinant separatistams. Tokių struktūrų plėtra gali būti naudinga kitoms šalims. Ukraina efektyviai pasitelkė žiniasklaidą, kad atkreiptų tarptautinės bendruomenės dėmesį ir suburtų stiprų palaikymą, taip pat pabrėžė būtinybę kovoti su dezinformacija ir piliečių informacinio raštingumo ugdymą. Šalims būtina dirbti informacinį darbą, kad būtų neutralizuoti melagingi naratyvai ir stiprinamas pasitikėjimas centrine valdžia. Aiškūs įstatymai, reguliuojantys decentralizacijos, vietos savivaldos ir separatizmo išvengimo klausimus, yra būtini.

Ukraina sugriežtino atsakomybę už veiksmus, kuriais siekiama griauti teritorinį vientisumą. Šalis užsitikrino tarptautinės bendruomenės palaikymą, kas atliko svarbų vaidmenį izoliuojant separatistus diplomatinio lygmeniu. Aktyvi kitų šalių užsienio politika gali užkirsti kelią išoriniam finansavimui ir separatistinių judėjimų pripažinimui. Sudarymas sąlygų ekonominiam aktyvumui visoje šalies teritorijoje, ypač probleminiuose regionuose, sumažina separatizmo atsiradimo tikimybę. Žmonės, įtraukti į ekonominę šalies sistemą, mažiau linkę palaikyti jos padalijimą.

Ukraina susidūrė su nepakankamos sienų kontrolės problema, kas leido skverbtis ginklams ir smogikams. Pasienio kontrolės stiprinimas ir koordinavimas su tarptautiniais partneriais gali sukliudyti įsipliekti konfliktams. Šios pamokos reikalauja sisteminio požiūrio, atsižvelgiant į kiekvienos šalies specifiką.

7

8

Svarbiausia – veikti užbėgant įvykiams už akių, neleidžiant susidaryti sąlygoms, kuriomis separatizmas gali sulaukti gyventojų palaikymo.

Ukrainos karo patirtis suteikia svarbių pamokų buvusios SSRS šalims bei Rytų Europai, atsižvelgiant į bendrą istoriją, geopolitinį pažeidžiamumą ir dažnai sudėtingus santykius su Rusija.

Ukraina atskleidė, kad nacionalinė tapatybė ir visuomenės susitelkimas atlieka svarbų vaidmenį priešinant agresoriui. Nuo Rusijos priklausomos šalys turi ieškoti balanso, stiprindamos ryšius su Vakarais ir kitais stambiais geopolitiniais žaidėjais. Kariuomenės modernizavimas, įskaitant dronų, oro gynybos sistemų ir šiuolaikinių ryšio priemonių panaudojimą, kritiškai svarbus stabdant agresiją. Mažos grupės, asimetrinis karas ir tikslus technologijų taikymas gali pasipriešinti netgi daug didesnėms kariuomenėms. Aktyvus rezervistų ir savanorių pasitelkimas

Kariuomenės modernizavimas, įskaitant dronų, oro gynybos sistemų ir šiuolaikinių ryšio priemonių panaudojimą, kritiškai svarbus stabdant agresiją. Mažos grupės, asimetrinis karas ir tikslus technologijų taikymas gali pasipriešinti netgi daug didesnėms kariuomenėms.

7. Artilerijos gilzių pritaikymas Ukrainos mokykloje.

8. Palaikyti rankoje trotilo gabalą prie fronto – jokia egzotika.

teritorinės gynybos ribose yra puikus pavyzdys šalims, turinčioms ribotus resursus. Ukrainos patirtis prisitaikant prie dujų ir elektros atjungimo pabrėžia būtinybę mažinti energetinę priklausomybę nuo Rusijos. Ekonominis ir karinis Vakarų palaikymas tapo lemiamu faktoriumi. Tad labai svarbi diplomatija ieškant pagalbos svetur.

Per karą Ukraina susidūrė su būtinybe reformuoti valstybės institucijas, įskaitant ir kovą su korupcija. Valdžios decentralizacija stiprina regionų stabilumą ištikus krizei. Buvusios SSRS šalys turi apsvarstyti galimybę sudaryti naujus aljansus ir aktyviau bendradarbiauti su NATO, įvertindamos potencialias agresijos rizikas. Savanorių judėjimai ir Ukrainos gyventojų mobilizacija atskleidė aktyvios ir sutelktos visuomenės svarbą. Taigi būtina vengti vidinio nestabilumo, kuriuo gali pasinaudoti išorės jėgos. Ukraina yra puikus pavyzdys, kad daugiamečiai ekonominiai, kultūriniai ir politiniai ryšiai su Rusija

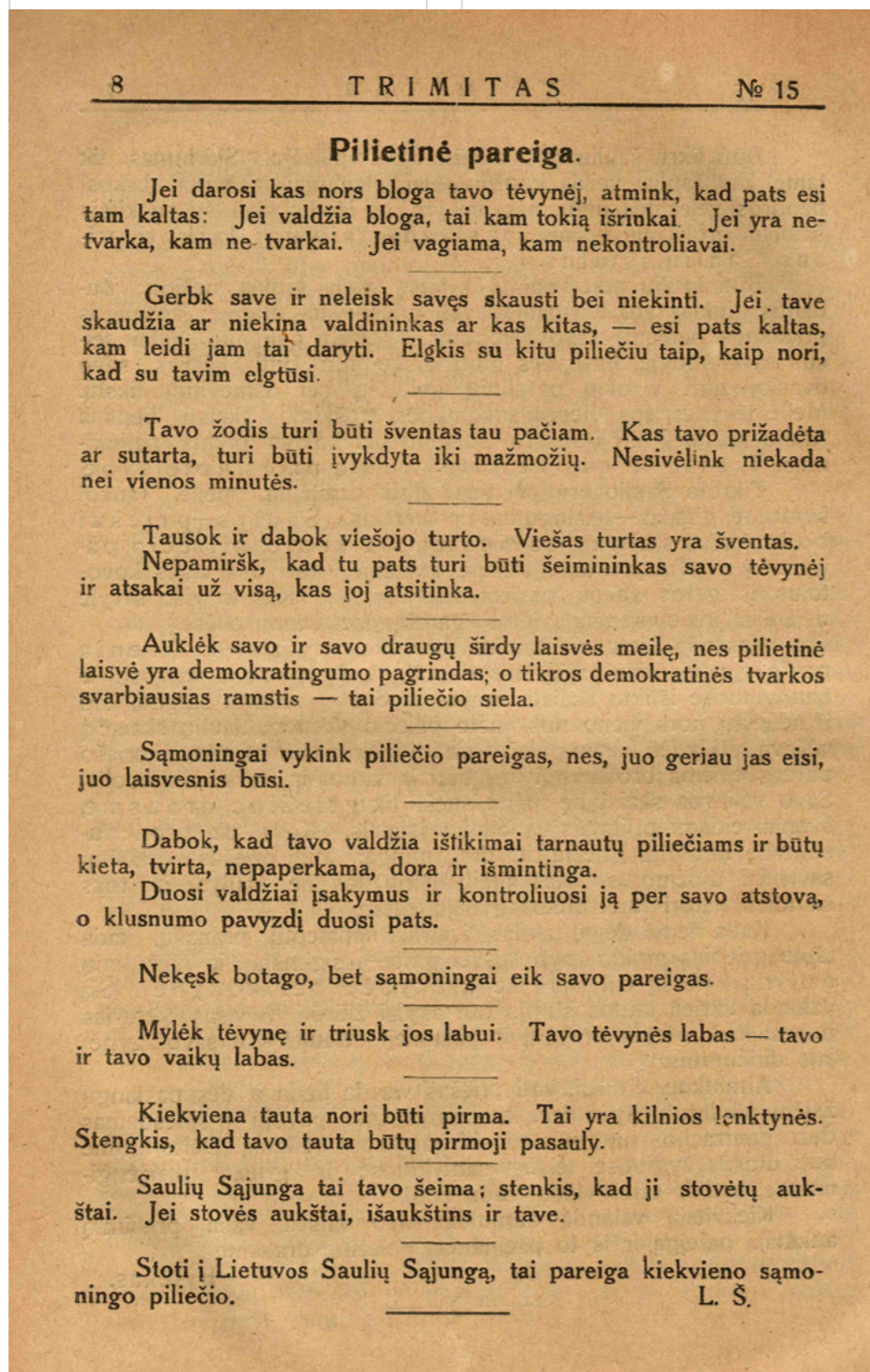
9

neužtikrina saugumo. Buvusios SSRS ir Rytų Europos šalys turi peržiūrėti savo santykius su Rusija, turėdamos omenyje jos polinkį į agresiją siekiant geopolitinių tikslų. Šitos pamokos pabrėžia būtinybę kompleksškai pažvelgti į saugumą, nepriklausomybę ir reformas. Karas Ukrainoje parodė, kad pasipriešinimas ir reformos gali sustiprinti suverenitetą ir nacionalinį stabilumą. ×

9. Ukrainos mokyklos fragmentas.

KĄ RAŠĖ „TRIMITAS“?

1920 metų lapkritis.
15-asis „Trimito“
numeris. Jame
išspausdintos taisyklės,
paaiškinančios, kas
yra pilietinė pareiga.

15

MŪSŲ GINKLAS, MŪSŲ MOKSLAS – LIETUVAI TĖVYNEI!

GENEROLO JONO ŽEMAIČIO
LIETUVOS KARO AKADEMIJA

PRASMINGA IR GERBIAMA
PROFESIJA

2 BAKALAURO STUDIJŲ
PROGRAMOS

STIPENDIJA IR KARIŲ
SOCIALINĖS GARANTIJOS

ŠIUOLAIKINĖS GYVENIMO
SĄLYGOS

100 % VALSTYBĖS
FINANSUOJAMOS
STUDIJOS

VADO PAREIGOS

KARJERA LIETUVOS
KARIUOMENĖS
VIENETUOSE, NATO
ŠTABUOSE

WWW.LKA.LT

+370 682 31 072

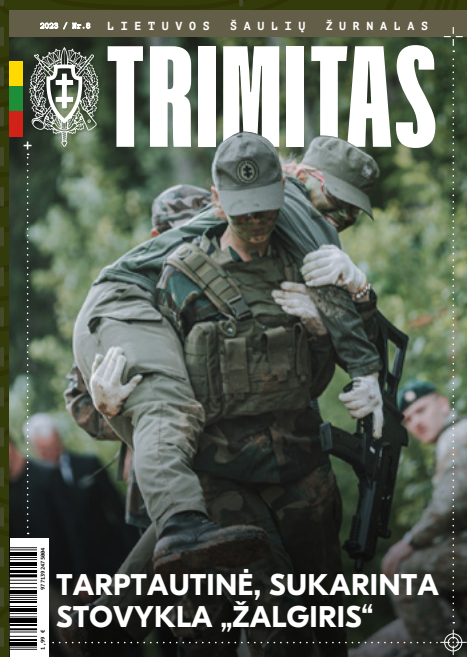
LKA.ATRANKA@MIL.LT

@karoakademija

@lietuvos_karo_akademija

lietuvos karo akademija

PRENUMERUOK IR SKAITYK 2025

Prenumerata metams – 20 eurų
Prenumerata pusmečiui – 10 eurų

www.prenumerata.lt